

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τίτλος Εργασίας : Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία

*Προγράμματα, πολιτικές και καλές πρακτικές για την ενίσχυση της
επιχειρηματικότητας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.*

Πτυχιακή Εργασία των : Μανουσάκης Βασίλης

Μπούσης Αριστοτέλης

Επιβλέπων : Παπαθανασοπούλου Χρυσάνθη

ΠΑΤΡΑ : ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Πρόλογος

Η Καινοτομία είναι μία έννοια άμεσα συνυφασμένη με την επιχειρηματικότητα. Ήδη από το 1957 ο Robert Solow ένας από τους μεγαλύτερους εν ζωή οικονομολόγους βραβευμένος με Νόμπελ Οικονομικών Επιστημών το 1987, σε μία ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν το εθνικό εισόδημα των ΗΠΑ έδειξε ότι αυτό επηρεαζόταν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τη νέα τεχνολογία παραγωγής συγκριτικά με παράγοντες όπως είναι το κεφάλαιο ή η εργασία. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τον κυρίαρχο ρόλο που διαδραματίζει η τεχνολογία στην κερδοφορία των επιχειρήσεων έστρεψε μεγάλο μέρος του παγκόσμιου ενδιαφέροντος στην ανάλυση του τρόπου με τον οποίο δημιουργείται νέα τεχνολογία παραγωγής, καθώς επίσης και του τρόπου με τον οποίο οι επιχειρήσεις υιοθετούν καινοτομίες.

Ο Joseph Alois Schumpeter αυστριακός οικονομολόγος, υποστήριξε ότι ουσιαστικά η εφαρμογή των καινοτομιών είναι το μέσο που επιτρέπει στην επιχείρηση να κινηθεί από την πλήρως ανταγωνιστική αγορά προς την ολιγοπωλιακή και τη μονοπωλιακή αγορά, δηλαδή να διαμορφώσει τις ιδανικές συνθήκες για τη μεγιστοποίηση του κέρδους.

Συνεπώς, η καινοτομία επιφέρει κέρδη στους επιχειρηματίες που την υιοθετούν. Από την άλλη όμως το γεγονός αυτό συνεπάγεται πάντα ότι η δυνατότητα κερδών προσελκύει το ενδιαφέρον και άλλων επιχειρηματιών για τη συγκεκριμένη καινοτομία. Έτσι δημιουργείται η μίμηση και τα κέρδη από μονοπωλιακά καθίστανται ολιγοπωλιακά και στο τέλος σε καθεστώς πλήρους ανταγωνισμού, μηδενικά. Για το λόγο αυτό, υπάρχει η προστασία της καινοτομίας η οποία έγκειται στη νομική κατοχύρωση με διπλώματα ευρεσιτεχνίας, πατέντες, ή την προστασία πνευματικών δικαιωμάτων. Παρόλα αυτά στην πράξη η προστασία της καινοτομίας δεν επαρκεί ποτέ, και ανεξαρτήτως της κατοχύρωσης και της χρήσης

διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, πάντα ένα επιτυχημένο προϊόν θα αντιγραφεί και με τρόπο τέτοιο ώστε να μην υπόκειται στους μηχανισμούς προστασίας. Έτσι η αρχική επιχείρηση θα πρέπει διαρκώς να επαγρυπνεί και να μην εφησυχάζετε στην ασφάλεια μίας καινοτομίας, αλλά να σχεδιάζει πάντα το επόμενο βήμα, έτσι ώστε να εξασφαλίζει ότι θα είναι μπροστά στον ανταγωνισμό.

Επίσης, ένα άλλο πρόβλημα σχετικά με το ζήτημα αυτό είναι το υψηλό κόστος. Πιο συγκεκριμένα, τα οικονομικά ασθενή κράτη (όπως είναι κατά κύριο λόγο οι χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης), αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην κατοχύρωση καινοτόμων λύσεων, καθώς αυτό απαιτεί σημαντικά κεφάλαια. Σύμφωνα με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης για τη χορήγηση Ευρωπαϊκού ΔΕ απαιτούνται 3-5 χρόνια και το ενδεικτικό κόστος ανέρχεται σε 140.000 € για προστασία στις 13 ισχυρότερες οικονομίες από τις 37 του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας. Κάτι που απασχολεί τις χώρες της Ευρώπης αναφορικά με τα ΔΕ, ιδιαίτερα μάλιστα σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης, είναι η πτώση που σημειώθηκε το προηγούμενο έτος, για πρώτη φορά τα τελευταία 20 χρόνια, στις αιτήσεις για ΔΕ. Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών έλαβε το 2009 135.000 αιτήσεις, 8% λιγότερες από το 2008. Αντίστοιχα, ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας έλαβε το 2009 720 αιτήσεις, αντί για 825 που είχε λάβει το 2008. Το στοιχείο αυτό αναδεικνύει το τεράστιο έλλειμμα στην καινοτομία και στην έρευνα που παρατηρείται στην Ελλάδα.

Τελικά, μία μικρομεσαία επιχείρηση έχει καταστεί σαφές ότι θα πρέπει να επενδύσει στην τεχνολογία και να παράγει καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Μία καλή ιδέα βέβαια δεν αρκεί και δεν είναι απαραίτητο ότι θα έχει ως συνέπεια την εμπορική επιτυχία αν αναπτυχθεί σαν καινοτομία. Ωστόσο είναι μία αρχή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μεριμνά για τέτοιου είδους ζητήματα και θέματα που άπτονται της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της προώθησης της καινοτομίας. Τελικά, ένας επιχειρηματίας σήμερα, δε χρειάζεται να «ανακαλύψει ξανά τον τροχό», είναι επιτακτική ανάγκη όμως, να τον προσαρμόσει στα νέα δεδομένα...

Πίνακας Περιεχομένων

1.Εισαγωγή	8
1.1 Ερευνητικό Πρόβλημα.....	9
1.2 Σκοπός και Αντικείμενο της Έρευνας.....	10
1.3 Μεθοδολογία Έρευνας.....	11
1.3.1 Θεωρητικές.....	14
1.3.2 Ερευνητικές / Θεωρητικές.....	14
1.3.3 Ανάπτυξης.....	15
1.3.4 Εφαρμογής.....	15
1.3.5 Εκτενούς Ανασκόπησης.....	15
1.3.6 Μεικτές.....	16
1.4 Μεθοδολογία που επιλέχθηκε.....	16
1.5 Δομή της εργασίας.....	16
2. Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία.....	18
2.1 Ορισμός Επιχειρηματικότητας.....	19
2.2 Ορισμός Καινοτομίας.....	20
2.3 Χαρακτηριστικά Καινοτομίας.....	21
2.4 Η Οφέλη της Καινοτομίας.....	22
2.5 Η διαδικασία της Καινοτομίας.....	23
2.6 Αξιολογώντας την Καινοτομία.....	26
2.7 Νέες Ιδέες, Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.....	26
2.8 Διανοητική Ιδιοκτησία.....	27
2.8.1 Νομικό καθεστώς στην Ελλάδα.....	29
2.8.2 Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.....	30
2.8.3 Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών.....	30
2.9 Αξιολόγηση του επιπέδου καινοτομίας ανά χώρα.....	31
3. Εταιρική Ευθύνη και Ποιοτική Ανάπτυξη.....	33

3.1	Εταιρική Ευθύνη	36
3.2	Περιβαλλοντικοί Κανόνες.....	37
3.2.1	Πρόγραμμα REACH	38
3.3	Κοινωνικοί Κανόνες	39
3.3.1	Πρόγραμμα PROGRESS.....	39
3.4	Βιωσιμότητα.....	40
4.	Προγράμματα	41
4.1	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτιανατολική Ευρώπη.....	42
4.2	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα	44
4.3	Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων.....	46
4.4	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας- ΕΠΚτΠ	47
4.5	Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση - ΕΠΕΑΕΚ.....	48
5.	Πολιτικές.....	49
5.1	Πολιτικές Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας	51
5.2	Προφίλ Ελληνικού επιχειρηματικό περιβάλλοντος	54
5.3	Εμπόδια στην ανάπτυξη της Καινοτομίας	55
5.4	Ανάλυση SWOT	58
5.5	Ενίσχυση και επιβράβευση της Καινοτομίας.....	59
6.	Best Practices	61
6.1	Φαντασία και Επιχειρηματικότητα	62
6.2	Τεχνολογική Πρωτοπορία.....	63
6.3	Ηλεκτρονικές Επιχειρήσεις.....	64
6.4	Καλύτερες Επιχειρηματικές Ευκαιρίες 2013	65
6.5	Καλύτερες Επιχειρηματικές Ευκαιρίες 2014.....	69
7.	Συμπεράσματα	72
8.	Βιβλιογραφία	76
9.	Παράρτημα	78
9.1	Χρήσιμες Ιστοσελίδες	78
9.2	Science & Innovation profile of Greece.....	82
9.3	Πνευματική Ιδιοκτησία – Νομικά Κείμενα	86

Λίστα Εικόνων

Εικόνα 1: Τοποθέτηση Καινοτομίας.....	21
Εικόνα 2: Στάδια καινοτομικής διαδικασίας.	25
Εικόνα 3: Το περιβάλλον ως συνιστώσα της ποιοτικής ανάπτυξης	34
Εικόνα 4: Μύθοι για τη δημιουργικότητα [22].....	56
Εικόνα 5: Δυνητικές πηγές καινοτόμων ιδεών [22].	56
Εικόνα 6: Παραλλαγές Μεθόδου Brainstorming για καινοτόμες ιδέες [22].	57
Εικόνα 7: Τρόποι ενίσχυσης ιδεών [22].	57
Εικόνα 8: Πλεονεκτήματα Εσωτερικής εφαρμογής μίας καινοτομίας.....	57
Εικόνα 9: Πλεονεκτήματα Εξωτερικής εφαρμογής μίας καινοτομίας.	58
Εικόνα 10: Ανάλυση SWOT.....	58
Εικόνα 11: Make Innovation Work.	60
Εικόνα 12: Το Aurora Craft της εταιρίας We design.	62
Εικόνα 13: Τεχνολογική πρωτοπορία από το ΑΠΘ.....	64
Εικόνα 14: Ενδιάμεσοι Φορείς.	78
Εικόνα 15: Οργανισμοί Έρευνας και Τεχνολογίας.....	79
Εικόνα 16: Γραφεία Διαμεσολάβησης Πανεπιστημίων.....	80
Εικόνα 17: Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφόρησης/ Κέντρα αναδιανομής Πληροφορίας.....	80
Εικόνα 18: Διεθνείς Ιστοσελίδες.	81
Εικόνα 19: Στοιχεία για το 2010.....	82
Εικόνα 20: Share of business R&D, by firm size.	83
Εικόνα 21: Gross expenditure on R&D by source of financing.	83
Εικόνα 22: Στοιχεία για το 2008.	84
Εικόνα 23: Enterprises with innovation activity, by size and sector, 2002-04.....	84
Εικόνα 24: Patent applications to the European Patent Office, 1995-2005.....	85
Εικόνα 25: Νομοθεσία Πνευματικής ιδιοκτησίας.	86
Εικόνα 26: Νομολογία Πνευματικής ιδιοκτησίας.	87

1. Εισαγωγή

Η ανάπτυξη των επιχειρήσεων αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ο στόχος αυτός είναι κοινώς αποδεκτό ότι μπορεί να επιτευχθεί προάγοντας την έρευνα και εισάγοντας καινοτόμες λύσεις, μέσω μίας σειράς πολιτικών, προγραμμάτων και επιμέρους βέλτιστων πρακτικών. Η ανάγκη αυτή καθίσταται επιτακτική κυρίως για τις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης, οι χώρες δηλαδή που κατά παράδοση είναι λιγότερο ισχυρές συγκριτικά με τα βόρεια και κεντρικά κράτη (Σουηδία, Ολλανδία και αντίστοιχα Γερμανία, Γαλλία κτλ).

Επίσης, ένα άλλο στοιχείο αφορά το μέγεθος των επιχειρήσεων. Οι μεγάλες επιχειρήσεις υιοθετούν και εφαρμόζουν βάσει στρατηγικής καινοτόμα προγράμματα, επενδύοντας στη νέα τεχνολογία. Από την άλλη όμως, οι μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, λόγω έλλειψης των απαραίτητων οικονομικών πόρων, είναι ζωτικής σημασίας να υπάρχει ευρύτερη μέριμνα, για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και την ανάπτυξη. Η έννοια της μέριμνας στο σημείο αυτό σχετίζεται κυρίως με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο μίας χώρας, αλλά και τα ευρωπαϊκά προγράμματα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

Οι επιχειρήσεις αποτελούν βασική πηγή δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, αλλά και χώρος ανάπτυξης επιχειρηματικών ιδεών. Επίσης, είναι οι οργανισμοί που πλήττονται άμεσα από τις μεταβολές που σημειώνονται στο ευρύτερο περιβάλλον, όπως για παράδειγμα η τρέχουσα δυσμενής οικονομική συγκυρία που όλοι βιώνουμε. Συνεπώς, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οικονομία είναι δυνατό να καταστεί περισσότερο ανταγωνιστική και πιο δυναμική επενδύοντας στη γνώση, αναγκαίο, και ενδεχομένως επαρκές στοιχείο για την εξασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης και τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης, αλλά και μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής.

1.1 Ερευνητικό Πρόβλημα

Στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, η διαδικασία μετάβασης σε ένα περιβάλλον οικονομικής ανάπτυξης έχει προχωρήσει με σχετικά βραδύ ρυθμό και περιορισμένη αποτελεσματικότητα [4]. Τα στοιχεία αυτά γίνονται εμφανή ιδιαίτερα σε σύγκριση με την επιχειρηματική δραστηριότητα στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης.

Είναι γεγονός ότι η οικονομία είτε σε παγκόσμιο επίπεδο, είτε σε επίπεδο κράτους, σε πολύ μεγάλο βαθμό επηρεάζεται από την επιχειρηματική δραστηριότητα. Πρόκειται για δύο αλληλένδετες μεταβλητές, που στην πραγματικότητα η μία ασκεί επιρροή στην άλλη. Όμως, είναι δυνατό επενδύοντας στην νέα τεχνολογία και μέσω μίας σειράς εύστοχων επιχειρηματικών αποφάσεων, αλλά και δράσεων υποστήριξης (προγράμματα, νομοθετικό πλαίσιο, καλές πρακτικές, κτλ) η επιχειρηματικότητα να αποτελέσει καταλύτης για την οικονομία και την ανάπτυξη.

Όμως, κάθε οικονομία, είτε πρόκειται για τα εύπορα κράτη, είτε για τα πιο ασθενή (στην κατηγορία των οποίων φυσικά συγκαταλέγεται και η Ελλάδα) αντιμετωπίζει τους δικούς της βασικούς αναπτυξιακούς προβληματισμούς, ιδιαίτερα σε μεταβατικές περιόδους, καθώς και σε φάσεις θεμελιωδών περιβαλλοντικών και άλλων αναγκών [5]. Δυστυχώς μία τέτοια εποχή είναι και η παρούσα, δηλαδή ένα άκρως μεταβατικό στάδιο για την Ευρώπη, αλλά και τον κόσμο ολόκληρο.

Το ερευνητικό λοιπόν πλαίσιο εντός του οποίου αναπτύσσεται η εργασία έγκειται στη μελέτη, την καταγραφή και αξιολόγηση των προϋποθέσεων υπό των οποίων ενισχύεται η επιχειρηματικότητα και η καινοτομία εντός του ισχύοντος καθεστώτος στα ευρωπαϊκά κράτη, με έμφαση τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Τα περισσότερα κράτη αντιμετωπίζουν προβλήματα (οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά, κτλ) και με την εργασία αυτή επιχειρείται μία διαφορετική προσέγγιση για τη μακροχρόνια ανάπτυξη και ευημερία.

4] Παπάζογλου Χρήστος «Οι οικονομίες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης» 2005

5] Βάϊος Κωστής «Αρχές Αναπτυξιακής Οικονομικής» 2009

1.2 Σκοπός και Αντικείμενο της Έρευνας

Η οικονομική ανάπτυξη στο διεθνές και εθνικό επίπεδο εξαρτάται από τη διαδικασία της ανάπτυξης των επιμέρους περιφερειών [7]. Επίσης, οι μικρές επιχειρήσεις θεωρούνται ως η ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας, καθώς αποτελούν βασική πηγή ενίσχυσης του θεμελιώδους δικαιώματος στην εργασία, αλλά και χώρος ανάπτυξης επιχειρηματικών ιδεών. Οι επιχειρήσεις λοιπόν είναι ευάλωτες στις αλλαγές του περιβάλλοντος, αλλά επιβαρύνονται και από άλλους σημαντικούς παράγοντες που δε σχετίζονται με την επικαιρότητα, όπως για παράδειγμα είναι η γραφειοκρατία. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η παράμετρος αυτή ταλανίζει ιδιαίτερα τη χώρα μας προ αμνημονεύτων ετών και αποτελεί σημαντικό ανασταλτικό στοιχείο για την πραγματοποίηση επενδυτικών ενεργειών. Συνεπώς, θα πρέπει να υπάρξουν πρωτοβουλίες για τη μείωση της γραφειοκρατίας, την επιβράβευση της επιτυχίας και την ενίσχυση της καινοτομίας στον επιχειρηματικό τομέα. Οι μικρές επιχειρήσεις μάλιστα πρέπει να θεωρούνται ως κινητήριο μοχλός της καινοτομίας, της απασχόλησης, καθώς επίσης και της κοινωνικής και τοπικής ολοκλήρωσης στην Ευρώπη.

Ο σκοπός της εργασίας αυτής είναι να περιγραφεί το πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται η επιχειρηματικότητα στις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης και με ποιο τρόπο η καινοτομία θα αποτελέσει τον καταλύτη ανάπτυξης. Η σχέση εξάλλου της καινοτομίας με την ανάπτυξη είναι πιο σαφής και εμπειρικά θεμελιωμένη. Μπορούν να βρεθούν μηχανισμοί που να ενισχύουν την «παραγωγική» επιχειρηματικότητα έναντι της προσοδοθηρίας που καταστρέφει αργά αλλά σταθερά τις οικονομίες των «νοσούντων» κρατών. Η επιχειρηματικότητα ευκαιρίας σχετίζεται με την καινοτομία και έχει θετική επίδραση στην ανάπτυξη.

Για το σκοπό αυτό το μέσο εκτός από την ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία, είναι μία σειρά πολιτικών, μέτρων και προγραμμάτων σε εθνικό και κυρίως ευρωπαϊκό επίπεδο που προάγουν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία.

Εφόσον η πράξη έχει αποδείξει ότι δεν είναι δυνατό να υπάρχει ένα και μόνο μοντέλο για τη λειτουργία της οικονομίας [8], εκτιμάται ότι επαφίεται στις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας να αξιοποιήσει τα διαθέσιμα προγράμματα και να μεταβεί σε ένα οικονομικά υγιές περιβάλλον.

7] Λάγος Δημήτρης «Θεωρίες Οικονομικής Ανάπτυξης» 2007

8] KayJohn «Η αλήθεια για τις αγορές» 2007

1.3 Μεθοδολογία Έρευνας

Έχοντας επιλέξει το θέμα που παρουσιάστηκε παραπάνω, στη συνέχεια μελετώντας μία σειρά επιμέρους πηγών (κυρίως άρθρα, αναφορές και εκθέσεις) επιχειρήθηκε η σύνταξη του κειμένου με συστηματικό και τεκμηριωμένο τρόπο.

Πρόκειται για μία σταδιακή, μεθοδολογική προσέγγιση στα πλαίσια θεμελίωσης ερευνητικών ερωτημάτων και παράθεσης των σημαντικότερων ευρημάτων βάσει στατιστικών στοιχείων που προκύπτουν από τις εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ερευνητικών ιδρυμάτων και άλλων φορέων (Εθνικό Παρατηρητήριο, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, κτλ).

Στο σημείο αυτό είναι χρήσιμο να αναφερθεί ότι η εκπόνηση μίας εργασίας αποτελεί ένα έργο που πάντα θα επιδέχεται βελτιώσεις, είτε λόγω πιθανών σφαλμάτων, είτε λόγω του γεγονότος ότι στην πορεία του χρόνου σημειώνονται εξελίξεις που επηρεάζουν τα δεδομένα και τα συμπεράσματα μίας έρευνας.

Σε μία προσπάθεια τυποποίησης των εργασιών και τήρησης μίας συγκεκριμένης μεθοδολογίας, διακρίνει κανείς διάφορους τύπους ή επιμέρους θεματικές κατηγορίες. Για παράδειγμα ορισμένοι τύποι εργασιών είναι οι «Θεωρητικές», «Ανάπτυξης», «Εφαρμογής», «Εκτεταμένης Ανασκόπησης» και ενδεχομένως να μπορεί κανείς να εντοπίσει και άλλες συνδυαστικές περιπτώσεις όπως για παράδειγμα «Ερευνητικές / Θεωρητικές», «Ερευνητικές / Αναπτυξιακές» και «Μεικτές». Από την άλλη, ορισμένες πιθανές θεματικές κατηγορίες είναι οι εξής [1]:

- Επιχειρηματικό Σχέδιο
- Μελέτη Περίπτωσης
- Συγκριτική Ανάλυση
- Ανάπτυξη Θεωρίας / Έλεγχος Υποθέσεων
- Ανάπτυξη Μεθοδολογίας
- Σχεδιασμός Υποδείγματος

Αναφορικά με τη μεθοδολογία, στην παρούσα εργασία καταγράφονται αιτιολογημένες παρατηρήσεις και σχόλια διότι «δεν πρέπει να είμαστε σκλάβοι των μεθόδων που χρησιμοποιούμε αλλά πρέπει οι μέθοδοι να μας βοηθούν να κάνουμε καλύτερα την δουλειά μας και να κατανοούμε καλύτερα τα φαινόμενα που εξετάζουμε» [2].

Στη συνέχεια, παρατίθεται ένας πίνακας με συνοπτική περιγραφή του αναμενόμενου περιεχομένου για κάθε μία από τις θεματικές κατηγορίες που αναφέρθηκαν και επιπλέον σε ξεχωριστές υποενότητες καταγράφεται συνοπτικά το αναμενόμενο περιεχόμενο μίας εργασίας που εντάσσεται σε κάθε έναν από τους βασικούς τύπους. Η ενότητα της μεθοδολογίας έρευνας ολοκληρώνεται με τον χαρακτηρισμό της συγκεκριμένης εργασίας και την ένταξή της σε έναν από τους παραπάνω τύπους.

Θεματική Κατηγορία	Περιγραφή
Επιχειρηματικό Σχέδιο	<p>Ένα επιχειρηματικό σχέδιο ή μελέτη σκοπιμότητας μπορεί να περιέχει την ανάλυση ενός βιομηχανικού κλάδου, ή την αποτίμηση της κατάστασης της αγοράς, ή σχέδια ανάπτυξης.</p> <p>Σε κάθε περίπτωση χρησιμοποιείται για την εξυπηρέτηση επιχειρηματικών στόχων, όπως την υποβολή προτάσεων για νέες κατευθύνσεις ή τη βελτίωση αυτών που υπάρχουν ήδη.</p> <p>Η εργασία δεν εντάσσεται στη συγκεκριμένη κατηγορία.</p>
Μελέτη Περίπτωσης	<p>Μια Μελέτη Περίπτωσης χρησιμοποιεί ένα ειδικό παράδειγμα ή παραδείγματα για να δια φωτίσει μια θεωρητική προσέγγιση, μια γενική τάση ή επιμέρους επιχειρηματικά προβλήματα. Μπορεί να αναφέρεται σε γενικά προβλήματα και τάσεις ή σε πιο εξειδικευμένα θέματα.</p>

	<p>Στην εργασία χρησιμοποιείται η μέθοδος της Μελέτης Περίπτωσης, σε μία προσπάθεια κατανόησης και ερμηνείας των θέσεων που παρατίθεται. Συνεπώς όπου είναι εφικτό παρουσιάζονται ειδικά παραδείγματα για τις χώρες που εξετάζονται.</p>
Συγκριτική Ανάλυση	<p>Η συγκριτική ανάλυση μπορεί να διασαφηνίσει τη συμπεριφορά ή τα χαρακτηριστικά ορισμένων φαινομένων. Για παράδειγμα, σύγκριση μοντέλων, μεθόδων ή τάσεων. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την εξέταση της δομής ενός κλάδου, τις οικονομικές τάσεις και τις τάσεις της αγοράς.</p> <p>Στην εργασία γίνεται επίσης συγκριτική ανάλυση, διότι εξετάζεται η θέση και η κατάσταση της επιχειρηματικότητας με επίκεντρο την καινοτομία στις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης (με έμφαση την Ελλάδα) και τις άλλες πιο αναπτυγμένες χώρες της Ευρώπης.</p>
Ανάπτυξη Θεωρίας / Έλεγχος Υποθέσεων	<p>Η προσέγγιση αυτή συνίσταται κατά κανόνα στην ανάπτυξη ή στον έλεγχο μιας θεωρίας βάσει ενός συνόλου εμπειρικών στοιχείων.</p> <p>Στην εργασία δεν επιχειρείται η ανάπτυξη κάποιας θεωρίας, ούτε έχουν ληφθεί υπόψη εμπειρικοί κανόνες και στοιχεία.</p>
Ανάπτυξη Μεθοδολογίας	<p>Στην περίπτωση αυτή προτείνεται και σχεδιάζεται ένα νέο αναλυτικό πλαίσιο, μια διαδικασία ή μια νέα μέθοδος προσέγγισης ενός προβλήματος, το οποίο πρέπει να τεκμηριώνει μια εμπειρική εφαρμογή.</p> <p>Η ανάπτυξη μεθοδολογίας είναι μία θεματική κατηγορία που δεν εφαρμόζεται στην εργασία.</p>

Σχεδιασμός Υποδείγματος	<p>Στην προσέγγιση αυτή δημιουργείται ένα μαθηματικό υπόδειγμα ή ένα πρόγραμμα υπολογιστή για την ανάλυση ή την εξέταση ενός προβλήματος. Η περίπτωση αυτή αποτελεί έναν συνδυασμό με την αμέσως παραπάνω επιλογή (ανάπτυξη μεθοδολογίας) και ακολουθείται από εμπειρική εφαρμογή.</p> <p>Η εργασία δεν σχετίζεται με τον σχεδιασμό υποδείγματος.</p>
--------------------------------	---

1.3.1 Θεωρητικές

Οι εργασίες αυτού του τύπου αφορούν τη μελέτη ενός θεωρητικού μοντέλου που περιγράφεται στη διεθνή βιβλιογραφία (βάσει εργασιών συνεδρίων ή ερευνητικών περιοδικών και βιβλίων) και εφαρμογή κατά την επίλυση προβλημάτων. Οι εργασίες αυτές είθισται να σχετίζονται με επεκτάσεις διδασκόμενης ύλης και προϋποθέτουν σαφώς το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του φοιτητή-ερευνητή προς κάποια συγκεκριμένη κατεύθυνση.

1.3.2 Ερευνητικές / Θεωρητικές

Οι εργασίες αυτού του τύπου αφορούν την ανάπτυξη ενός νέου θεωρητικού μοντέλου ή επέκταση κάποιου υπάρχοντος και εφαρμογή του σε επίλυση προβλημάτων. Σε αυτές τις πτυχιακές εργασίες η ανάπτυξη ενός συστήματος αποτελεί συνήθως ένα μικρό μέρος της εργασίας και ενδεχομένως όχι το σημαντικότερο. Το σύστημα που αναπτύσσεται έχει τον χαρακτήρα της Μελέτης Σκοπιμότητας, δηλαδή αποτελεί ένα έμπρακτο στοιχείο της ιδέας που έχει αναπτυχθεί.

Η ειδοποιός διαφορά μεταξύ του συγκεκριμένου τύπου με τον προηγούμενο, έγκειται στο γεγονός ότι ο συγκεκριμένος τύπος εμπεριέχει την ανάπτυξη ενός νέου μοντέλου.

1.3.3 Ανάπτυξης

Οι εργασίες αυτού του τύπου αφορούν την ανάπτυξη ενός συστήματος που βασίζεται σε υπάρχουσα θεωρία. Πιθανόν να γίνεται επέκταση ενός υπάρχοντος στο εργαστήριο συστήματος, ή διαμόρφωση μιας εφαρμογής ούτως ώστε αυτή να μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ένα ευρύτερο πεδίο.

1.3.4 Εφαρμογής

Οι εργασίες αυτού του τύπου αφορούν την ανάπτυξη ενός μεγάλου παραδείγματος που λύνει ένα πρόβλημα χρησιμοποιώντας ένα έτοιμο πακέτο λογισμικού ή ένα περιβάλλον ανάπτυξης. Τα πακέτα λογισμικού που συνδυάζονται σε αυτές τις περιπτώσεις είναι είτε εμπορικά, είτε πακέτα που έχουν αναπτυχθεί κατά την διάρκεια διδακτορικών διατριβών ή (σπανιότερα) πακέτα που έχουν αναπτυχθεί σε υπάρχουσες πτυχιακές εργασίες.

Σε μία εφαρμογή ενδεχομένως να απαιτείται ο προγραμματισμός σε κάποια γλώσσα, ή η εκμάθηση της εξειδικευμένης ‘γλώσσας’ του σχετικού λογισμικού και ο προγραμματισμός με αυτή. Η εφαρμογή που αναπτύσσεται πρέπει να είναι αρκετά εκτενής και με σαφή χρησιμότητα σε κάποια περιοχή ενδιαφέροντος.

1.3.5 Εκτενούς Ανασκόπησης

Ανασκόπηση ενός ερευνητικού ή αναπτυξιακού τομέα, σε επαρκή βαθμό. Οι εργασίες αυτού του τύπου απαιτούν εκτεταμένη ανασκόπηση ενός συνόλου πεδίων, καλύπτοντας διάφορες δημοσιεύσεις γύρω από ένα συγκεκριμένο τομέα και προχωρώντας σε βάθος στην ανάλυση ή και κατά περίπτωση στην σύγκριση και μελέτη των επιμέρους συστημάτων και θεωριών.

1.3.6 Μεικτές

Μια άλλη περίπτωση είναι η εργασία στην οποία προσπαθεί κάποιος να εμπλουτίσει μία υπάρχουσα εφαρμογή ή ένα υπάρχον σύστημα με μια υπάρχουσα θεωρία. Αυτό ίσως απαιτήσει κάποιες επεμβάσεις στην εφαρμογή για να την προσαρμόσει στο θεωρητικό μοντέλο.

Οι εργασίες αυτές μπορεί να γίνουν εξαιρετικά ενδιαφέρουσες υπό προϋποθέσεις. Στην αντίθετη περίπτωση όμως μπορεί να αποτύχουν, υπάρχει δηλαδή κάποιο ρίσκο που σχετίζεται με την επιτυχία της επιλογής του θεωρητικού πλαισίου.

1.4 Μεθοδολογία που επιλέχθηκε

Εκ πρώτης όψης η εργασία αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «Θεωρητική». Ωστόσο, επιχειρείται να αναπτυχθεί μία εργασία «Εκτενούς Ανασκόπησης» με την έννοια ότι αφορά περισσότερα του ενός επιστημονικά πεδία και επιπλέον πραγματοποιείται σε βάθος ανάλυση θεωριών, δίνοντας έμφαση σε υπαρκτά παραδείγματα και χαρακτηριστικές περιπτώσεις βάσει δημοσιευμένων στατιστικών στοιχείων που αφορούν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία στις χώρες, κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.5 Δομή της εργασίας

Η εργασία αποτελείται από εννέα αυτοτελή κεφάλαια. Το πρώτο εξ αυτών είναι εισαγωγικό και αποσκοπεί στη διασαφήνιση του αντικείμενου που εξετάζεται, καθώς επίσης και στην περιγραφή του τρόπου με τον οποίο πραγματοποιήθηκε η εργασία.

Το δεύτερο κεφάλαιο ονομάζεται «Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» και συνιστά το βασικό μέρος της εργασίας στο οποίο παρουσιάζονται ουσιαστικά

θέματα, όπως είναι η επιχειρηματικότητα, η κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ποιο σημαντικό είναι ότι περιγράφεται αναλυτικά η έννοια της καινοτομίας, καθώς επίσης και η διαδικασία πραγμάτωσής της. Οι παράγοντες δηλαδή και τα στάδια μετάβασης από μία «ευφυή», ρηζικέλευθη ιδέα σε ένα εμπορικά επιτυχημένο προϊόν. Επίσης, στο κεφάλαιο αυτό αναλύεται και το θέμα της προστασίας, δηλαδή τα ζητήματα που άπτονται της διανοητικής ιδιοκτησίας (φορείς, νομικό καθεστώς, κίνδυνοι και προϋποθέσεις).

Το επόμενο κεφάλαιο φέρει τον τίτλο «Εταιρική Ευθύνη και Ποιοτική Ανάπτυξη». Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι βασικοί περιβαλλοντικοί και κοινωνικοί κανόνες που επιβάλλεται βάσει δεοντολογίας, μία καινοτόμα και πρωτοποριακή επιχείρηση να σέβεται. Επιπλέον, παρατίθενται και τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά προγράμματα που έχουν αναπτυχθεί για την υποστήριξη των παραπάνω κανόνων.

Το τέταρτο και πέμπτο κεφάλαιο αφιερώνονται στην παρουσίαση των σχετικών Προγραμμάτων και Πολιτικών αντίστοιχα που εξυπηρετούν τους βασικούς στόχους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με την ενίσχυση και την υποστήριξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

Το κεφάλαιο «BestPractices» περιλαμβάνει ορισμένες καλές πρακτικές, προτάσεις, αλλά και ιδέες που έχουν ήδη υλοποιηθεί στον άξονα της ανάπτυξης της καινοτομίας. Επιπλέον, περιλαμβάνει μία λίστα με τις καλύτερες επιχειρηματικά προτάσεις και ευκαιρίες για τα έτη 2013 και 2014 αντίστοιχα.

Η εργασία ολοκληρώνεται με τα τελικά συμπεράσματα που προκύπτουν, τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς επίσης και ορισμένα γραφήματα και επιπλέον διευκρινιστικές πληροφορίες στο Παράρτημα.

2. Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία

Η έννοια της καινοτομίας είναι πολύ σημαντική και θεωρείται ως ένας κομβικός παράγοντας για την επίτευξη της ανταγωνιστικότητας, πόσο μάλλον στις σημερινές, παγκόσμιες, ενοποιημένες αγορές όπου οι συναλλαγές έχουν διευρυνθεί και η τεχνολογία αναπτύσσεται με ραγδαίους ρυθμούς. Η καινοτομία λοιπόν σχετίζεται με την παραγωγή νέας γνώσης και νέων μεθόδων που στη συνέχεια εφαρμόζονται στην πράξη με σκοπό την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων. Επίσης, στο σημείο αυτό υπεισέρχονται και τα δικαιώματα κατοχύρωσης που σχετίζονται με την διανοητική ιδιοκτησία και αποσκοπούν στην προστασία των καινοτόμων λύσεων. Ωστόσο το ζήτημα αυτό δεν είναι τόσο απλό και για το λόγο αυτό παρουσιάζεται εκτενώς παρακάτω, όπως επίσης και ο πλήρης ορισμός της Καινοτομίας.

Στο σημείο αυτό είναι χρήσιμο να διευκρινιστεί ότι οι νέες γνώσεις παράγονται σαφώς μέσω ερευνητικών διαδικασιών που πραγματοποιούνται στα επιστημονικά ιδρύματα και σε διάφορα κέντρα ερευνών, και καθοριστικός ρόλος διαδραματίζει η τεχνολογία, ως καταλύτης των ενεργειών αυτών. Στην περίπτωση αυτή οι επιχειρήσεις σε συνεργασία με τα ερευνητικά κέντρα υιοθετούν τις νέες μεθόδους. Όμως, νέες λύσεις μπορούν να αναπτυχθούν και εντός των επιχειρήσεων. Πρόκειται για λύσεις που σχετίζεται με τη βελτιστοποίηση του εμπορίου, αλλά και τη διοίκηση επιχειρήσεων. Η συνηθέστερη περίπτωση που εντάσσεται σε αυτή την κατηγορία είναι η εφαρμογή μεθόδων ανάλυσης της συμπεριφοράς καταναλωτή (BusinessIntelligence, DataMining, κτλ) και στη συνέχεια το Marketing αναλαμβάνει να αξιοποιήσει τη διαθέσιμη γνώση για την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων τεχνικών προσέγγισης του αγοραστικού κοινού.

Για να παραμείνουν ανταγωνιστικές, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πρέπει να γίνουν περισσότερο επινοητικές και να επενδύσουν περισσότερο στην καινοτομία,

την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, έτσι ώστε να μπορέσουν να προσαρμόσουν τα επιχειρηματικά τους πρότυπα στις προκλήσεις της παγκόσμιας οικονομίας και να βρεθούν σε καλύτερη θέση για την ανάπτυξη αλλά και την πώληση νέων προϊόντων ή υπηρεσιών. Η θέση αυτή ισχύει για το σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών και για το σύνολο των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους και είδους δραστηριοποίησης. Ιδιαίτερη όμως έμφαση πρέπει να δοθεί στα κράτη μέλη της Νοτιανατολικής Ευρώπης και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Η παραποίηση/ απομίμηση (Imitation) και η πειρατεία στερούν τις καινοτόμες επιχειρήσεις (Innovation) από τα οφέλη που τους αξίζουν δικαιωματικά. Η διανοητική ιδιοκτησία, η οποία καλύπτει όλες τις μορφές της βιομηχανικής καινοτομίας, αλλά και τα πνευματικά δικαιώματα στους τομείς του λογισμικού, της λογοτεχνίας, των τεχνών και της μουσικής, πρέπει να προστατεύεται ώστε να ενθαρρύνεται η καινοτομία [3].

2.1 Ορισμός Επιχειρηματικότητας

Η επιχειρηματικότητα επιδέχεται πολλών προσεγγίσεων, που κυμαίνονται από το «δημιουργείν» έως το «επιβιώνειν», από την ανάληψη ρίσκου έως την άσκηση ηγεσίας και από την επιθυμία αυτοαπασχόλησης έως την πραγμάτωσή της. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι η επιχειρηματικότητα είναι νοοτροπία, κυρίως ατόμων που ανήκουν σε μια ετερογενή ομάδα και που έχουν το ταλέντο να αναγνωρίζουν ευκαιρίες.

Η επιχειρηματικότητα είναι στενά συνδεδεμένη με την καινοτομία, που αναζητά διαρκώς κάτι νέο, το οποίο να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπου. Οφείλει όμως να είναι το ίδιο συνδεδεμένη και με τη κοινωνική υπευθυνότητα και το σεβασμό στη οικολογική ισορροπία, προκειμένου να παραμείνει ωφέλιμη και επομένως βιώσιμη [15]. Τα θέματα όμως αυτά, και η συγκεκριμένη πτυχή της επιχειρηματικότητας παρουσιάζονται αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο της εργασίας («Εταιρική Ευθύνη και Ποιοτική Ανάπτυξη»).

Ένας απλός ορισμός περιγράφει την επιχειρηματικότητα ως το ξεκίνημα μιας επιχείρησης. Γι αυτό και σε διεθνές επίπεδο, η επιχειρηματικότητα, το ξεκίνημα

μιας επιχείρησης ορίζεται και ως «start up». Ωστόσο η έννοια είναι ευρύτατη και περιλαμβάνει διαδικασίες, προσωπικό, χρηματοοικονομικούς πόρους κτλ.

Με την επιχειρηματικότητα ο άνθρωπος πραγματοποιεί ένα εγχείρημα. Με άλλα λόγια, προσπαθεί να κάνει κάτι καινούργιο. Πρόκειται για μία διαδικασία που περιλαμβάνει όλες τις λειτουργίες, τις δραστηριότητες και τις ενέργειες που συνδέονται με τον εντοπισμό των ευκαιριών και τη δημιουργία μιας οργάνωσης που θα τις αξιοποιεί. Με την έννοια αυτή πίσω από κάθε ανάληψη κινδύνων και επένδυση πόρων για κάτι καινούργιο ή για ανάπτυξη νέων ή τροποποιημένων προϊόντων ή νέων αγορών υπάρχει ένα άτομο με επιχειρηματικό πνεύμα.

Ο καθηγητής Κ. Κονδύλης ορίζει την επιχειρηματικότητα ως εξής [14]: «είναι η διαδικασία δημιουργίας κάτι καινούργιου που έχει αξία (για την αγορά, την κοινωνία), με την αφιέρωση του απαραίτητου χρόνου και προσπάθειας και την ανάληψη των συνοδευόμενων οικονομικών, ψυχολογικών και κοινωνικών κινδύνων, που λαμβάνει τις προκύπτουσες ανταμοιβές (οικονομικές, ψυχολογικές).»

2.2 Ορισμός Καινοτομίας

Ο όρος «Καινοτομία» ορίζεται γενικά ως «η χρήση της γνώσης με σκοπό την παραγωγή και παροχή νέων προϊόντων ή υπηρεσιών που οι καταναλωτές επιθυμούν». Η καινοτομία δεν περιορίζεται στην τεχνολογία αλλά αφορά θέματα ανάπτυξης και προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και θέματα οργάνωσης, διοίκησης και εκτέλεσης καθημερινών εργασιών (μη- τεχνολογική καινοτομία).

Ένας άλλος ορισμός είναι ο εξής: «Καινοτομία είναι το αποτέλεσμα από την υλοποίηση μίας ιδέας ή σκέψης που βασίζεται σε δημιουργική αντίληψη» [14].

Βάσει του Joseph Schumpeter, ένας άλλος ορισμός της καινοτομίας είναι: «η διαδικασία μετατροπής μίας εφεύρεσης σε προϊόν που θα διατεθεί στην αγορά ή σε μία νέα διαδικασία παραγωγής η οποία οδηγεί σε βελτιώσεις στην παραγωγή προϊόντος ή της υπηρεσίας με κύρια αποτελέσματα τη μείωση του κόστους

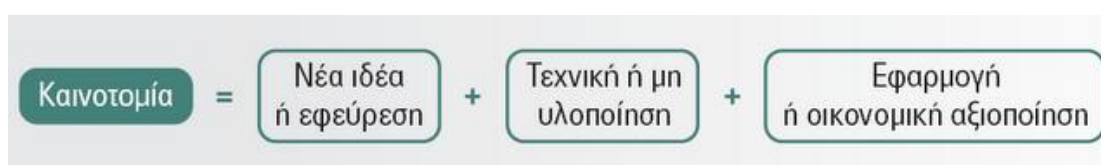
παραγωγής, την αύξηση της παραγωγικότητας και τη μείωση του χρόνου παραγωγής μίας μονάδας προϊόντος».

Η τεχνολογική καινοτομία πρέπει να συνοδεύεται από αλλαγές και κατάλληλες προσαρμογές στη διοίκηση και στις διαδικασίες, στον στρατηγικό σχεδιασμό και στα οργανωτικά σχήματα μιας επιχείρησης.

2.3 Χαρακτηριστικά Καινοτομίας

Η Καινοτομία διέπεται από τρία βασικά χαρακτηριστικά, τα ακόλουθα [9]:

1. Αποτελεί διαδικασία εφαρμογής και διαχείρισης μιας νέας ιδέας ή εφεύρεσης. Για το λόγο αυτό, δεν πρέπει να ταυτίζεται με τη νέα ιδέα ή εφεύρεση.
2. Αποτελεί μια συνολική διαδικασία που περιλαμβάνει τη γένεση, την αξιολόγηση, την εφαρμογή, και τη διαχείριση μιας νέας ιδέας.
3. Δεν ταυτίζεται απαραίτητα με κάποιο τεχνολογικό επίτευγμα. Μπορεί, όμως, κάποιες φορές να προϋποθέτει τη χρήση της τεχνολογίας για να αναπτυχθεί και να υλοποιηθεί.

Εικόνα 1: Τοποθέτηση Καινοτομίας.

Μια επιχείρηση μπορεί να αναπτύξει και να εφαρμόσει δυο μορφές καινοτομίας, με κριτήριο το πεδίο εφαρμογής της. Εντοπίζονται λοιπόν οι ακόλουθες δύο κατηγορίες:

- **Καινοτομία Προϊόντος ή Υπηρεσίας** και
- **Διαχειριστική Καινοτομία.**

Η «Καινοτομία Προϊόντος ή Υπηρεσίας» αναφέρεται σε νέα ή βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες αντίστοιχα. Από την άλλη, η «Διαχειριστική Καινοτομία» αναφέρεται σε νέες ή βελτιωμένες διαδικασίες της επιχείρησης που σχετίζονται με αλλαγές στις παραγωγικές της διαδικασίες, δηλαδή στις διαδικασίες παραγωγής και διάθεσης του προϊόντος. Το ίδιο ισχύει και για την επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών.

2.4 Τα Οφέλη της Καινοτομίας

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω στην εισαγωγή του κεφαλαίου, η καινοτομία είναι στοιχείο «κλειδί» για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Η θέση αυτή γίνεται άμεσα αντιληπτή αναλογιζόμενοι τα ακόλουθα οφέλη που απορρέουν από την καινοτομία [9]:

- **Συμβάλει στην προσαρμοστικότητα του οργανισμού στο μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον,**
- **Αύξηση παραγωγικότητας,**
- **Αύξηση κερδοφορίας,**
- **Αύξηση ευελιξίας της παραγωγικής διαδικασίας,**

- **Βελτίωση ποιότητας παραγόμενων προϊόντων ή παρεχόμενων υπηρεσιών,**
- **Βελτίωση επιπέδου Retention και Loyalty των πελατών (αύξηση ικανοποίησης),**
- **Διατήρηση ή και διεύρυνση του μεριδίου αγοράς και**
- **Δυνατότητα δημιουργίας νέων αγορών.**

2.5 Η διαδικασία της Καινοτομίας

Ο διάσημος αυστριακός οικονομολόγος Joseph Schumpeter ήταν από τους πρώτους που ερεύνησε την έννοια της καινοτομίας και τη διέκρινε από την έννοια της εφεύρεσης. Ειδικότερα, πρότεινε το διαχωρισμό της διαδικασίας της καινοτομίας σε τρία βασικά στάδια: τη **Βασική Έρευνα**, την **Εφαρμοσμένη Έρευνα** και τη **Διάχυση της Καινοτομίας** στις υπόλοιπες επιχειρήσεις.

Η Βασική Έρευνα πραγματοποιείται συνήθως σε Πανεπιστήμια ή σε ανάλογα ερευνητικά εργαστήρια και το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας είναι η εφεύρεση. Ως «Εφεύρεση» ορίζεται η νέα ιδέα ή το νέο σχέδιο που μπορεί να οδηγήσει στην παραγωγή ενός νέου προϊόντος ή σε μία βελτιωμένη έκδοση ενός ήδη υπάρχοντος προϊόντος.

Η Εφαρμοσμένη Έρευνα είναι το στάδιο στο οποίο η εφεύρεση μετατρέπεται σε ένα νέο προϊόν ή σε μία νέα διαδικασία παραγωγής, τα οποία μπορούν να διατεθούν στην αγορά. Ουσιαστικά στο στάδιο αυτό υπεισέρχεται η καινοτομία. Πρόκειται δηλαδή για τη διαδικασία μετατροπής μίας επιτυχημένης ιδέας σε ένα νέο προϊόν ή σε μία νέα διαδικασία παραγωγής.

Στο τρίτο στάδιο είναι η φάση κατά την οποία οι υπόλοιπες επιχειρήσεις αντιγράφουν το επιτυχημένο προϊόν ή την επιτυχημένη διαδικασία παραγωγής που επιτεύχθηκε με τη χρήση της καινοτομίας.

Θέλοντας να προάγουμε την έρευνα ένα βήμα παρακάτω, στον παραπάνω «κύκλο ζωής της καινοτομίας» (εάν μπορεί να θεωρηθεί δόκιμος αυτός ο χαρακτηρισμός) βάσει του καθηγητή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών Γ.Παηγυράκη (2011) από το στάδιο της αντιγραφής έπονται άλλα τρία που θα πρέπει να ακολουθήσει μία επιχείρηση. Συνεπώς η ακριβής ροή υιοθέτησης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών είναι η εξής:

1. Innovation
2. Imitation
3. Creative Imitation
4. Destruction
5. Creative Destruction.

Ο νεωτερισμός όμως, απαιτεί χρόνο, προσπάθεια και χρήματα, πόρους δηλαδή που εξαντλούνται εύκολα. Επίσης, η διαδικασία μετάβασης από το ένα στάδιο στο άλλο δεν είναι μηχανική. Σαφώς, δεν είναι εύκολη η μετατροπή μίας εφεύρεσης σε καινοτομία και επίσης ούτε είναι αυτονόητο ότι μία νέα ιδέα θα οδηγήσει σε ένα επιτυχημένο προϊόν. Με άλλα λόγια δεν είναι βέβαιο ότι όλες οι εφευρέσεις θα γίνουν επιτυχημένες καινοτομίες, ούτε φυσικά όλες οι επιχειρήσεις είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις καινοτομίες.

Ο JosephAloisSchumpeter υποστήριζε ότι μόνο οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να δημιουργήσουν καινοτομίας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι για τη δημιουργία καινοτομιών απαιτούνται πέρα από μεγάλα χρηματικά ποσά και εξειδικευμένες ερευνητικές ομάδες, ενώ όπως ήδη αναφέρθηκε τα αποτελέσματα αυτών των προσπαθειών δεν είναι ποτέ σίγουρα διότι ενέχουν υψηλό κίνδυνο. Για το λόγο αυτό θα πρέπει τα προγράμματα και οι πολιτικές να προσανατολίζονται στην ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η θέση βέβαια αυτή δεν είναι κανόνας, αλλά μία παρατήρηση που ισχύει κατά κύριο λόγο. Ο αντίλογος είναι ότι υπάρχουν και παραδείγματα δημιουργία καινοτομιών από μικρές επιχειρήσεις. Στην

περίπτωση μάλιστα αυτή ορισμένες φορές παρατηρείται η δημιουργία καινοτομιών χωρίς καν να υπάρχει επιχείρηση. Η επιχείρηση ουσιαστικά δημιουργείται στη συνέχεια με σκοπό την εμπορική αξιοποίηση της καινοτομίας. Ο Bill Gates και ο Paul Allen ιδρυτές της γνωστής σε όλους Microsoft εντάσσονται σε αυτήν ακριβώς την περίπτωση, αναπτύσσοντας το Λειτουργικό Σύστημα MS-DOS, πρόγονο των Windows.

Κατά τη διαδικασία μετατροπής μίας εφεύρεσης σε καινοτομία θα πρέπει να εξεταστούν ενδελεχώς μία σειρά παραγόντων που σχετίζονται κυρίως με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η επιχείρηση, καθώς και με τη θέση του οργανισμού στη συγκεκριμένη αγορά. Οι βασικότεροι αυτών των παραγόντων είναι οι εξής:

- **Τα ειδικά χαρακτηριστικά της εφεύρεσης,**
- **Τη ζήτηση των καταναλωτών (αγοραστικές συνήθειες),**
- **Τα υποκατάστατα προϊόντα του ανταγωνισμού και**
- **Το μέγεθος και τη δυναμική της αγοράς.**

Εξετάζοντας τις παραπάνω παραμέτρους και στην περίπτωση όπου η ζήτηση για το νέο προϊόν αναμένεται να κυμανθεί σε υψηλά επίπεδα και ο ανταγωνισμός είναι μικρός, τότε θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η εν λόγω επιχείρηση έχει ένα σημαντικό κίνητρο για να προωθήσει την καινοτομία.

Εικόνα 2: Στάδια καινοτομικής διαδικασίας.

2.6 Αξιολογώντας την Καινοτομία

Έχοντας ήδη παραθέσει μία σειρά ορισμών σχετικά με την έννοια της καινοτομίας και έχοντας παρουσιάσει τα βασικά χαρακτηριστικά που τη διέπουν σε σχέση με την επιχειρηματικότητα, στο σημείο αυτό είναι χρήσιμο να αναφερθούν ορισμένα στοιχεία σχετικά με τον τρόπο που μπορεί κανείς να αξιολογήσει μία επιχειρηματική λύση ως «καινοτόμα» ή όχι.

Στην πραγματικότητα, η αξιολόγηση της καινοτομίας είναι ένας γρίφος και με μαθητικούς όρους θα μπορούσε να αποδοθεί με τον ακόλουθο τύπο [11]:

$$\text{Καινοτομία} = (\text{Μέγεθος Νέας Ιδέας} \times \text{Ποιότητα Αξιοποίησης}) / \text{Χρόνος}$$

Στον παραπάνω τύπο, ο χρόνος αφορά το απαιτούμενο διάστημα από τη σύλληψη της ιδέας μέχρι την επιτυχή είσοδο στην αγορά. Συνεπώς, δεν είναι εφικτό να εκτιμηθεί εκ των προτέρων μία καινοτόμα λύση. Αυτό όμως που είναι εφικτό είναι η πρόβλεψη. Σε μία τέτοια πρόβλεψη αξιολογείται το μέγεθος της ιδέας, αλλά και οι ικανότητες εμπορικής αξιοποίησής της.

2.7 Νέες Ιδέες, Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία

Οι νέες ιδέες και οι γνώσεις είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Παράλληλα με την καινοτομία σε τεχνικό επίπεδο, χρειάζονται και νέες προσεγγίσεις στο εσωτερικό των

επιχειρήσεων για την καλύτερη διευθέτηση ζητημάτων που άπτονται της διοίκησης, της επικοινωνίας, της προώθησης, κτλ.

Ο βασικός στόχος που τίθεται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) είναι το σύνολο των κρατών μελών της να μετατραπούν σε οικονομίες της γνώσης, ανοικτές στην καινοτομία.

Η έρευνα συμβάλλει στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και στη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομίας. Η ΕΕ ενθαρρύνει τις επενδύσεις στην έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη και τις στηρίζει σε συγκεκριμένους τομείς. Πιο συγκεκριμένα, στόχος της ΕΕ είναι να διαθέσει το 3% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της στην έρευνα μέχρι το 2020. Ωστόσο, οι επενδύσεις έχουν μείνει στάσιμες στο 1,84% περίπου (από το 2005 και μετά), ενώ στις ΗΠΑ ανέρχονται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 2,5% και στην Ιαπωνία σε ποσοστό μεγαλύτερο του 3% [3].

Μία από τις προτεραιότητες είναι η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, μιας ζώνης έρευνας χωρίς σύνορα, όπου θα είναι δυνατή η καλύτερη αξιοποίηση των επιστημονικών πόρων.

2.8 Διανοητική Ιδιοκτησία

Μία έννοια που είναι συνυφασμένη με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, είναι και αυτή της «Διανοητικής Ιδιοκτησίας». Ήδη μέχρι στιγμής έχει καταστεί σαφές ότι μία καινοτόμα λύση που στη συνέχεια εισάγεται στην αγορά θα πρέπει να προστατευτεί μέσω διαδικασιών κατοχύρωσης. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος που απειλεί ένα πετυχημένο προϊόν είναι αυτός της αντιγραφής, όπου στην πραγματικότητα συμβαίνει πάντα, παρόλο που το εν λόγω προϊόν έχει υποστεί τη διαδικασία πατενταρίσματος. Η αιτία είναι ότι ο ανταγωνισμός είτε θα προβεί σε μικρές διαφοροποιήσεις στην παραγωγή του προϊόντος έτσι ώστε να μην υπάρξουν νομικά προβλήματα ή είναι ακόμη πιο σύνηθες το καινοτόμο προϊόν να αντιγραφεί εξ ολοκλήρου, εν γνώσει των νομικών επιπτώσεων, αφού σε αυτές τις περιπτώσεις το κέρδος από την αντιγραφή υπερκαλύπτει την οικονομική ποινή (πρόστιμο) και

ακόμα και σε αυτή την περίπτωση η επιχείρηση κερδίζει, ενώ η αρχική ζημιώνεται και αναγκάζει είτε να μειώσει τις τιμές ή να υποστεί το φαινόμενο διαμοιρασμού του μεριδίου αγοράς.

Σχετικά με τη διαδικασία κατοχύρωσης, εντοπίζεται κατά ιεραρχική σειρά η εθνική πατέντα (σε επίπεδο χώρας όπου για την Ελλάδα εντοπίζεται ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας), η ευρωπαϊκή (μέσω του Ευρωπαϊκού γραφείου Ευρεσιτεχνιών) και σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO).

Η διαδικασία που ακολουθεί μία εταιρία για την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας πραγματοποιείται βάσει των ακόλουθων μέσων:

- **Δικαιώματα Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας**

όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα υποδείγματα χρησιμότητας, τα σχέδια, τα εμπορικά σήματα, τα δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών, οι διατάξεις ολοκληρωμένων κυκλωμάτων και οι γεωγραφικές ενδείξεις - τα οποία πρέπει να κατοχυρώνονται σε κάθε χώρα της ΕΕ· (τα σχέδια και τα σήματα μπορούν επίσης να κατοχυρώνονται σε επίπεδο ΕΕ).

- **Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας**

που καλύπτουν τα πρωτότυπα λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα, τη μουσική, τις τηλεοπτικές εκπομπές, το λογισμικό, τις βάσεις δεδομένων, τις διαφημίσεις και τα πολυμέσα - τα οποία κατοχυρώνονται αυτομάτως, χωρίς να απαιτείται επίσημη καταχώριση.

- **Εμπορικές Στρατηγικές**

όπως το εμπορικό απόρρητο, η τεχνογνωσία, οι συμφωνίες περί απορρήτου και οι στρατηγικές ταχείας παραγωγής.

Τα **διπλώματα ευρεσιτεχνίας** είναι εθνικά δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τις εθνικές υπηρεσίες κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών. Δεν υπάρχει ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που να εγγυάται την προστασία σε ολόκληρη την ΕΕ. Μια απλή αίτηση κατοχύρωσης ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΟΔΕ) παρέχει προστασία σε εθνικό επίπεδο στις ευρωπαϊκές χώρες που είναι μέλη.

Τα δικαιώματα **εμπορικών σημάτων, σχεδίων και υποδειγμάτων** κατοχυρώνονται είτε σε εθνικό είτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα ευρωπαϊκά δικαιώματα κατοχυρώνονται από το Γραφείο Εναρμόνισης στην Εσωτερική Αγορά, ενώ τα δικαιώματα αυτά είναι αποκλειστικά και ισχύουν σε ολόκληρη την ΕΕ.

Τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας προστατεύονται περισσότερο από την εθνική νομοθεσία παρά από την ευρωπαϊκή. Η προστασία τους όμως σε κάθε μέλος της ΕΕ χωριστά μπορεί να αποβεί περίπλοκη και δαπανηρή και, για τον λόγο αυτόν, επιβάλλεται μεγαλύτερη εναρμόνιση. Τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας διέπονται από **διεθνείς συμβάσεις** που έχουν συναφθεί υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

2.8.1 Νομικό καθεστώς στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, το βασικό κείμενο που ρυθμίζει τα συναφή με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ο **«νόμος περί των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας»**. Ο νόμος αυτός καλύπτει τα οικονομικά και ηθικά δικαιώματα. Τα οικονομικά δικαιώματα αφορούν την εμπορική εκμετάλλευση ενός έργου, ενώ τα ηθικά τα ζητήματα είναι σχετικά με τη φήμη και την ατομική αξία ενός έργου για το δημιουργό του [3]. Απαραίτητη προϋπόθεση ώστε ένα έργο να υπόκειται στον εν λόγω νόμο είναι να διέπεται από πρωτοτυπία, δηλαδή να διαφοροποιείται από άλλα προϊόντα.

Σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, ο αρμόδιος φορέας είναι ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, οι βασικές ιδιότητες του οποίου περιγράφονται παρακάτω. Όσον αφορά στον έλεγχο και την πιστοποίηση των Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης και των Προϊόντων Γεωγραφικής Ένδειξης, έχει ανατεθεί στον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων.

Τα δικαιώματα αναπαραγωγής διαχειρίζονται από την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΑΕΠΙ), ενώ η επιβολή διοικητικών κυρώσεων στους διακινητές παραποιημένων ή πειρατικών εμπορευμάτων θεσπίστηκε στον Τελωνιακό Κώδικα, πέραν της υπάρχουσας νομοθεσίας.

2.8.2 Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) είναι ο αποκλειστικά αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και βιομηχανικών σχεδίων. Επίσης, παρέχει τεχνολογική πληροφόρηση από δημοσιευμένα διπλώματα ευρεσιτεχνίας μέσα από διεθνείς βάσεις δεδομένων. Επιπρόσθετα ο ΟΒΙ, έχει δημιουργήσει περιφερειακές ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες με στόχο τη διάχυση της τεχνολογικής πληροφόρησης στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο [17].

Ο Ελληνικός Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας είναι υπεύθυνος για την εγγραφή των εφευρέσεων και των βιομηχανικών σχεδίων και προτύπων. Η βασική αρμοδιότητα του οργανισμού είναι η εκχώρηση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, ενώ η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι υπεύθυνη για τις Εμπορικές Στρατηγικές. Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας έχουν ισχύ 20 χρόνων με δυνατότητα ανανέωσης.

2.8.3 Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών

Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών (European Patent Office -EPO) καταπιάνεται με ζητήματα που άπτονται της χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο [18]. Το Γραφείο έχει ως έδρα το [Μόναχο](#), ενώ διαθέτει ένα

[17] Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας <http://www.obl.gr/obi>

[18] European Patent Office <http://www.epo.org/>

υποκατάστημα στη [Χάγη](#) και παραρτήματα στο [Βερολίνο](#) και τη [Βιέννη](#). Αποτελεί ουσιαστικά το εκτελεστικό όργανο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, με σκοπό τη χορήγηση των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας [19].

2.9 Αξιολόγηση του επιπέδου καινοτομίας ανά χώρα

Κριτήρια αξιολόγησης του επιπέδου καινοτομίας σε μία χώρα αποτελούν ο αριθμός και η επιτυχία επιχειρήσεων που δημιουργούν νέες υπηρεσίες οι οποίες με τη σειρά τους μετασχηματίζονται σε πλούτο, ο αριθμός των νεοφυών επιχειρήσεων και των κεφαλαίων που έρχονται να τις χρηματοδοτήσουν ή το στοιχείο των ανθρώπων οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας.

Βάσει των στατιστικών στοιχείων που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών στην τελευταία του έκθεση , προέκυψε ότι στην Ελλάδα καταγράφονταν επιδόσεις χαμηλότερες του ευρωπαϊκού μέσου όρου οι οποίες μάλιστα επιβραδύνθηκαν το 2010, για να ανακάμψουν το 2013. Συνολικά, η καινοτομία στην Ελλάδα σε σχέση με την ΕΕ περιορίστηκε από 74% το 2008 σε σχεδόν 69% το 2013. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι ελληνικές επιδόσεις σημειώνουν τάση βελτίωσης. Αξιόλογο στοιχείο προς διερεύνηση όμως αποτελεί το γεγονός ότι βάσει μελέτης που πραγματοποίησε ο Οργανισμός Οικονομικής Ανάπτυξης και Συνεργασίας (ΟΟΣΑ) ο αριθμός των ευρεσιτεχνιών, που έχουν κατοχυρωθεί από Έλληνες, σε συνεργασία με άλλους εφευρέτες από ξένες χώρες, είναι σχεδόν τετραπλάσιος από το μέσο όρο. Οι Έλληνες, ήταν μεν εφευρετικοί, αλλά δεν κατοχύρωσαν σημαντικό αριθμό εφευρέσεων για λογαριασμό της Ελλάδας.

Συνεπώς, το συμπέρασμα που θα μπορούσε να εξαχθεί είναι ότι οι Έλληνες παράγουν τεχνογνωσία για λογαριασμό τρίτων, γεγονός που έχει ως συνέπεια να μην κατοχυρώνουμε αρκετές πατέντες ως χώρα. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε μεγαλύτερο βαθμό στην έλλειψη των απαραίτητων υποδομών και ελλείψει των χρηματοοικονομικών πόρων. Η θέση αυτή επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα που

έχει διατυπωθεί περί ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας στις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο η Ελβετία επιβεβαιώνει τη θέση της ως πρωτοπόρου σε όλους τους τομείς της καινοτομίας, ξεπερνώντας σταθερά σε επιδόσεις όλα τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. Γενικά, η ΕΕ βελτιώνει τις επιδόσεις της στον τομέα της καινοτομίας με την Πορτογαλία, την Εσθονία και την Λετονία να είναι οι πρωτοπόροι στην ανάπτυξη καινοτομίας . Στην ομάδα των χωρών με μέτριες επιδόσεις στην καινοτομία, η Πορτογαλία βελτιώθηκε περισσότερο, ενώ τον χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης της καινοτομίας παρουσίασε η Κροατία. Μεταξύ των χωρών με χαμηλές επιδόσεις στην καινοτομία, η υψηλότερη πρόοδος σημειώθηκε στη Λετονία.

3. Εταιρική Ευθύνη και Ποιοτική Ανάπτυξη

Το οικονομικό σύστημα των ανεπτυγμένων χωρών, που βασίστηκε στην ανεξέλεγκτη χρήση και κατασπατάληση των ορυκτών καυσίμων και των πρώτων υλών, οδήγησε μεν στην ευημερία της Δύσης, εις βάρος όμως του περιβάλλοντος και κατά περίπτωση των τοπικών κοινωνιών. Έτσι, η ανθρωπότητα βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με σημαντικά και παγκόσμιου βεληνεκούς προβλήματα, όπως είναι η αλλαγή του κλίματος, η τρύπα του όζοντος, η ατμοσφαιρική ρύπανση, η μείωση της βιοποικιλότητας, αλλά και η διεύρυνση των ανισοτήτων.

Τι είναι η οικο-καινοτομία;

Η οικο-καινοτομία αφορά όλες τις μορφές καινοτομίας —τεχνολογικής και μη τεχνολογικής— που δημιουργούν επιχειρηματικές ευκαιρίες και ωφελούν το περιβάλλον περιορίζοντας ή εξαλείφοντας τις επιπτώσεις τους επ’ αυτού, ή βελτιστοποιώντας τη χρήση των πόρων. Η οικο-καινοτομία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούμε τους φυσικούς πόρους και τον τρόπο με τον οποίο παράγουμε και καταναλώνουμε, καθώς και με την έννοια της οικολογικής αποδοτικότητας και των οικο-βιομηχανιών. Η οικο-καινοτομία ενθαρρύνει τη στροφή των μεταποιητικών επιχειρήσεων από λύσεις που λαμβάνονται στην τελική φάση των διεργασιών (end-of-pipe) σε προσεγγίσεις κλειστής ανακύκλωσης (closed-loop) που ελαχιστοποιούν τις διαρροές υλικών και ενέργειας μέσω της αλλαγής προϊόντων και μεθόδων παραγωγής προσφέροντας ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε πολλές επιχειρήσεις και πολλούς τομείς.

Εικόνα 3: Το περιβάλλον ως συνιστώσα της ποιοτικής ανάπτυξης

Η συνειδητοποίηση αυτού του αδιέξοδου τρόπου παραγωγής και κατανάλωσης είχε ως αποτέλεσμα τη δέσμευση των ανεπτυγμένων κρατών για αλλαγή πορείας

και την ανάδειξη της προστασίας του περιβάλλοντος ως κύριας παραμέτρου της αναπτυξιακής διαδικασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η ανεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, η δραστική μείωση της κατανάλωσης φυσικών πόρων, ο ανασχεδιασμός των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας και μεταφορών, η σταδιακή μείωση της παραγωγής επικίνδυνων χημικών ουσιών και η αύξηση της παραγωγικότητας στη χρήση ενέργειας και υλικών, αποτελούν τις βασικές συνιστώσες της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη.

Η έμφαση στην περιβαλλοντική πολιτική δε δίνεται πλέον στον έλεγχο της ρύπανσης, αλλά στην πρόληψη και την εφαρμογή «καθαρών τεχνολογιών». Η οικονομία της αειφορίας χαρακτηρίζεται από χαμηλές εισροές (βελτίωση παραγωγικότητας πόρων) και εκροές (υιοθέτηση «καθαρών τεχνολογιών») για την παραγωγή προϊόντων, που είναι πιο ανθεκτικά, αναβαθμίσιμα και επισκευάσιμα. Η ποσοτική μεγέθυνση απομυθοποιείται υπέρ της ποιοτικής διάστασης της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Η αειφορία αποτελεί πολιτική επιλογή, και δεν μπορεί οι δυνάμεις της αγοράς να οδηγήσουν στη βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς την ενεργό κυβερνητική παρέμβαση, που θα σηματοδοτεί την εκκίνηση της νέας πορείας, διασφαλίζοντας, παράλληλα, την αναγκαία κοινωνική συνοχή. Η φορολόγηση των ρυπογόνων δραστηριοτήτων, με ισόποση μείωση της φορολόγησης της εργασίας αναμένεται, με βάση την εμπειρία άλλων χωρών, να συμβάλει όχι μόνο στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, αλλά και σε αύξηση των συνολικών θέσεων απασχόλησης.

Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να επανεξεταστούν τα κίνητρα για επιδοτήσεις και φορολογικές ελαφρύνσεις στις ρυπογόνες επιχειρήσεις εντάσεως κεφαλαίου. Αντίθετα, πρέπει να ενισχυθεί η πράσινη επιχειρηματικότητα με την παροχή κατάλληλων κινήτρων. Το συνεπαγόμενο θετικό ισοζύγιο, τόσο για την απασχόληση όσο και το περιβάλλον, υπαγορεύει την άμεση ενίσχυση των πολιτικών για την αύξηση της διείσδυσης των ήπιων μορφών ενέργειας στο ενεργειακό ισοζύγιο, καθώς και την εξοικονόμηση ενέργειας.

Στην Ελλάδα, ως χώρα με ενδιάμεση οικονομία, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια δράσεων για την παραγωγή οικολογικών προϊόντων και την επένδυση στον τουρισμό. Ταυτόχρονα, η παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών σε τομείς όπως οι βιολογικοί καθαρισμοί, η περιβαλλοντική διαχείριση κ.λπ., συνιστούν άλλη μια

σημαντική δυνατότητα δραστηριοποίησης προς την κατεύθυνση της ποιοτικής ανάπτυξης. Η Ελλάδα, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλει να χαράξει την πολιτική της προς την κατεύθυνση της αειφορίας, ως μέλος δε της κοινότητας των βαλκανικών και των μεσογειακών χωρών να δώσει το στίγμα μιας διαφορετικής πορείας, όπου η οικονομική ανάπτυξη συμβαδίζει με την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική συνοχή.

3.1 Εταιρική Ευθύνη

Οι νομικές υποχρεώσεις που οι επιχειρήσεις οφείλουν να τηρούν αναφορικά με το περιβάλλον και τους εργαζομένους, απορρέουν από ρυθμίσεις που έχουν ως στόχο τον έλεγχο του ευρύτερου αντίκτυπου των δραστηριοτήτων τους [3].

- ***Περιβάλλον***

Οι επιχειρήσεις μπορούν και πρέπει να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο στη μείωση της ρύπανσης και της κλιματικής αλλαγής, μέσω του περιορισμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της αποτελεσματικής διαχείρισης των αποβλήτων και της υπεύθυνης χρήσης των φυσικών πόρων. Η οικολογική συμπεριφορά ίσως, βραχυπρόθεσμα, φαίνεται δαπανηρή, αλλά μακροπρόθεσμα μπορεί να αποβεί επωφελής για την επιχείρηση, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα, τονώνοντας την καινοτομία και δημιουργώντας νέες αγορές.

- ***Εργαζόμενοι***

Οι επιχειρήσεις έχουν ορισμένες υποχρεώσεις που απορρέουν από το εργατικό δίκαιο και την οργάνωση εργασίας. Οφείλουν βάσει του νόμου να εμποδίζουν τις διακρίσεις στην εργασία, να εξασφαλίζουν την ισότιμη

μεταχείριση όλων των εργαζομένων και να εγγυώνται την ασφάλεια και την υγιεινή των εργαζομένων σε κάθε πτυχή της εργασίας τους. Η βελτίωση της δια βίου μάθησης και ο κοινωνικός διάλογος συμβάλλουν επίσης στη δημιουργία καλύτερου εργασιακού περιβάλλοντος.

- *Εθελοντικές πρωτοβουλίες*

Όλες οι επιχειρήσεις πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που υπαγορεύει η νομοθεσία, αλλά οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις μπορούν να αναπτύξουν περιβαλλοντικές και κοινωνικές στρατηγικές πέρα από τα όρια αυτών των ελάχιστων απαιτήσεων, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας και στη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, και κατά συνέπεια μακροπρόθεσμα, στην οικονομική επιτυχία.

3.2 Περιβαλλοντικοί Κανόνες

Ορισμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες έχουν μεγάλο αντίκτυπο στο περιβάλλον και για αυτό οι επιχειρήσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τους περιβαλλοντικούς κανόνες της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί αναφέρονται σε διάφορους τομείς όπως είναι η ποιότητα του αέρα, τα χημικά ή η διαχείριση των αποβλήτων.

Η μείωση της ρύπανσης, η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η ορθολογικότερη χρήση των φυσικών πόρων χαρακτηρίζουν τις περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρήσεις και καθορίζονται ως προτεραιότητες στο έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον[3].

Η συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να θεωρηθεί από τις επιχειρήσεις ως επένδυση μακροπρόθεσμης απόδοσης. Ταυτόχρονα, η τήρηση των

περιβαλλοντικών κανόνων συμβάλλει στη δημιουργία νέων αγορών για προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον και ενισχύει την έρευνα και την καινοτομία.

Η περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ στηρίζεται σε δύο θεμελιώδεις αρχές [3]:

- *την αρχή της προφύλαξης*

όταν μια δραστηριότητα ή πολιτική εμπεριέχει κίνδυνο για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία, λαμβάνονται έκτακτα μέτρα.

- *την αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει"*

ο ρυπαίνων είναι υπεύθυνος για την πρόληψη και την αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας.

3.2.1 Πρόγραμμα REACH

Το πρόγραμμα REACH είναι ο κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θεσπίστηκε με σκοπό την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από τους κινδύνους που μπορεί να ενέχουν τα χημικά προϊόντα. Το πρόγραμμα REACH αποσκοπεί στην αντικατάσταση των πιο επικίνδυνων ουσιών από ασφαλέστερες εναλλακτικές ουσίες. Ο κανονισμός REACH αναθέτει το βάρος της ευθύνης στις επιχειρήσεις. Για τη συμμόρφωσή τους προς τον κανονισμό, οι επιχειρήσεις πρέπει να προσδιορίζουν και να διαχειρίζονται τους κινδύνους που σχετίζονται με τις ουσίες που παρασκευάζουν και διαθέτουν στην αγορά της ΕΕ. Πρέπει να καταδεικνύουν στον ECHA (EuropeanChemicalAgency) τρόπους ασφαλούς χρήσης της ουσίας και να κοινοποιούν στους χρήστες τα μέτρα διαχείρισης των κινδύνων.

3.3 Κοινωνικοί Κανόνες

Δεδομένου ότι η στρατηγική της Λισαβόνας δεσμεύει την ΕΕ για τη δημιουργία όχι μόνο περισσότερων αλλά και καλύτερων θέσεων εργασίας, η κοινοτική νομοθεσία σε συνέχεια των περιβαλλοντικών κανόνων, υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να τηρούν ορισμένους κοινωνικούς κανόνες που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι κανόνες αυτοί είναι οι εξής [3]:

- *Μη διακριτική μεταχείριση*
- *Ισότητα των φύλων*
- *Υγεία και ασφάλεια στην εργασία*
- *Εργασιακές σχέσεις* (εθελοντικός διάλογος εργοδοτών - εργαζομένων)

3.3.1 Πρόγραμμα PROGRESS

Για την υποστήριξη των παραπάνω κοινωνικών κανόνων, υπάρχει το πρόγραμμα PROGRESS το οποίο στοχεύει σε περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και σε ίσες ευκαιρίες για όλους. Επικεντρώνεται ειδικότερα σε θέματα καταπολέμησης των διακρίσεων, κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης, απασχόλησης, συνθηκών εργασίας και ισότητας των φύλων. Το πρόγραμμα PROGRESS είναι ένα χρηματοδοτικό εργαλείο για την εκπόνηση και τον συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ. Μπορούν να συμμετάσχουν εθνικές αρχές

- Περιφερειακές και τοπικές αρχές
- Δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης

- Εθνικές στατιστικές υπηρεσίες
- Ειδικευμένοι οργανισμοί, πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα
- Ενώσεις εργοδοτών/εργαζομένων και μη κυβερνητικές οργανώσεις.

3.4 Βιωσιμότητα

Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις αναπτύσσουν περιβαλλοντικές και κοινωνικές στρατηγικές που δεν πληρούν μόνον τις ελάχιστες νομικές απαιτήσεις αλλά καλύπτουν ακόμη περισσότερες προϋποθέσεις. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και η ανάπτυξη μίας κατάλληλης πολιτικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η μέριμνα για τον Κύκλο Ζωής των Προϊόντων, αλλά και το Οικολογικό Σήμα (Eco-label).

Πιο συγκεκριμένα, η αντίληψη του κύκλου ζωής συνίσταται στο ότι ελαχιστοποιούμε τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο ενός προϊόντος για όλον τον κύκλο ζωής του, λαμβάνοντας υπόψη την εξόρυξη πόρων, την παραγωγή, τη χρήση, την επαναχρησιμοποίηση, τη μεταφορά, την ανακύκλωση και την τελική διάθεση των αποβλήτων. Η ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων (IPP) ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να σχεδιάζουν προϊόντα έχοντας κατά νου τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και εστιάζοντας στον πλήρη κύκλο ζωής του προϊόντος, από την κατασκευή του μέχρι την τελική διάθεση [3].

Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν αυστηρά οικολογικά κριτήρια έχουν το δικαίωμα να θέτουν στα προϊόντα τους το οικολογικό σήμα (eco-label). Με τον τρόπο αυτόν, είναι πιο εύκολο για τους καταναλωτές να διακρίνουν αυτά τα οικολογικά προϊόντα.

4. Προγράμματα

Στα προηγούμενα κεφάλαια παρουσιάστηκε το γενικό πλαίσιο εντός του οποίου εντοπίζει κανείς τα συναφή με την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία ζητήματα. Επιπλέον, η ποιοτική, πράσινη ανάπτυξη κινείται και αυτή στον ίδιο άξονα. Όμως όλα αυτά απαιτούν χρηματοοικονομικούς πόρους, νομοθετικό πλαίσιο και κυβερνητική βούληση.

Για το σκοπό αυτό, έχοντας ως κινητήρια δύναμη την Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν αναπτυχθεί ορισμένα επιχειρησιακά προγράμματα τα οποία είτε είναι ήδη σε ισχύ (ενεργά μέχρι σήμερα) ή αποτελούν δράσεις που σημειώθηκαν στο πρόσφατο παρελθόν και επέφεραν αξιόλογα αποτελέσματα. Τα επιχειρησιακά αυτά προγράμματα αποτελούν αντικείμενο αυτού του κεφαλαίου.

4.1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτιανατολική Ευρώπη

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νοτιανατολική Ευρώπη» (SouthEastEurope -SEE) αποτελεί ένα πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας που είναι σε ισχύ το χρονικό διάστημα 2007-2013 με βασικό στόχο την εδαφική συνεργασία, ενώ συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Στο πρόγραμμα εντάσσονται οι εξής χώρες: Ελλάδα, Βουλγαρία, Ιταλία, Ουγγαρία, Αυστρία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Μολδαβία, Σερβία και Ουκρανία.

Ο συνολικός στρατηγικός στόχος του προγράμματος συνίσταται στην αναβάθμιση της διαδικασίας εδαφικής, οικονομικής και κοινωνικής ολοκλήρωσης και στη συμβολή στη συνοχή, στη σταθερότητα και στην ανταγωνιστικότητα μέσω της ανάπτυξης διακρατικών εταιρικών σχέσεων. Το πρόγραμμα εστιάζεται σε τέσσερις θεματικές προτεραιότητες:

ü *Καινοτομία,*

ü *Περιβάλλον,*

ü *Προσβασιμότητα και*

ü *Βιώσιμη αστική ανάπτυξη.*

Αποτελεί μια ουσιαστική ευκαιρία για τα Δυτικά Βαλκάνια ώστε να προσεγγίσουν την Ευρωπαϊκή Ένωση και να εμβαθύνουν τις σχέσεις με τις γειτονικές χώρες. Η περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης είναι η πλέον ποικιλόμορφη, ετερογενής και πολύπλοκη περιοχή διακρατικής συνεργασίας στην Ευρώπη, αποτελούμενη από ευρύ φάσμα χωρών. Η εμφάνιση νέων χωρών και η παράλληλη δημιουργία νέων συνόρων έχει μεταβάλει τη δομή των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών σχέσεων.

Η περιοχή υφίσταται θεμελιώδεις μεταβολές στις οικονομικές δομές και τις δομές παραγωγής. Ειδικότερα, ενώ ορισμένες περιοχές, ιδίως οι πρωτεύουσες, προσαρμόζονται καλά στις νέες προκλήσεις, άλλες περιοχές επιχειρούν να αλλάξουν τον προσανατολισμό τους. Ουσιώδη σημασία για την περιοχή του προγράμματος έχουν οι περιφερειακές ανισότητες μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών σε ότι αφορά την οικονομική δύναμη, την καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα και την προσβασιμότητα.

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, η νοτιοανατολική Ευρώπη αποτελεί γέφυρα μεταξύ της βόρειας, της νότιας, της ανατολικής και της δυτικής Ευρώπης. Ωστόσο, τα υφιστάμενα δίκτυα δεν μπορούν να ακολουθήσουν το ρυθμό της αύξησης της ζήτησης και των όλο και απαιτητικότερων προτύπων και προδιαγραφών.

Υπάρχουν ποταμοί που είναι κατάλληλοι για μεταφορές εμπορευμάτων, θαλάσσια σύνορα και ο Δούναβης, μια σημαντική διεθνής εσωτερική πλωτή οδός και παράγοντας ολοκλήρωσης σε πολλούς τομείς, όπως οι μεταφορές, το εμπόριο και το περιβάλλον. Η Νοτιοανατολική Ευρώπη χαρακτηρίζεται από ευρεία βιοποικιλότητα και από φυσικούς πόρους υψηλής περιβαλλοντικής αξίας. Οι δυνατότητες χρήσης τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον και τα πλεονεκτήματα για τη μελλοντική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αποτελούν τα δυνατά σημεία της περιοχής, αλλά πρέπει να καλυφθεί επίσης η περιβαλλοντική ζημία που κληρονομήθηκε.

Το πρόγραμμα θα διευκολύνει την καινοτομία, το επιχειρηματικό πνεύμα, τη γνώση, την οικονομία και την κοινωνία της πληροφορίας με συγκεκριμένες ενέργειες συνεργασίας και απτά αποτελέσματα. Επίσης, επιδιώκει την αναβάθμιση της ελκυστικότητας περιφερειών και πόλεων λαμβάνοντας υπόψη τη βιώσιμη

ανάπτυξη, τη φυσική προσβασιμότητα και τη προσβασιμότητα σε γνώσεις, καθώς και την ποιότητα του περιβάλλοντος με ολοκληρωμένες προσεγγίσεις, συγκεκριμένες ενέργειες συνεργασίας και απτά αποτελέσματα.

Τέλος, θα ενθαρρύνει την ολοκλήρωση με την υποστήριξη ισορροπημένων δυνατοτήτων διακρατικής εδαφικής συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα. Οι προτεραιότητες που τίθενται βάσει του προγράμματος είναι οι εξής [3]:

Û Η διευκόλυνση της καινοτομίας και του επιχειρηματικού πνεύματος,

Û Η προστασία και η βελτίωση του περιβάλλοντος,

Û Η βελτίωση της προσβασιμότητας,

Û Η ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών για τις περιοχές βιώσιμης ανάπτυξης και

Û Η τεχνική βοήθεια για την υποστήριξη της εφαρμογής και την αύξηση των δυνατοτήτων.

4.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας (ΕΠΑΝ) αποτελεί τον κεντρικό κορμό της προσπάθειας για την ανάδειξη δραστηριοτήτων της νέας οικονομίας στην Ελλάδα. Ειδικότερα, στόχος των δράσεων σε χρονικό ορίζοντα πέντε ετών, είναι η δημιουργία νέων εταιρειών, τομέων και δραστηριοτήτων με βάση εφαρμογές πληροφορικής και επικοινωνιών. Ιδιαίτερη έμφαση καταβάλλεται στην κινητοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μέσω της ανάπτυξης των κατάλληλων χρηματοπιστωτικών και θεσμικών μηχανισμών, όπως είναι τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου.

Σε ότι αφορά την έρευνα, στην περίπτωση του ΕΠΑΝ, η μεγάλη διαφοροποίηση είναι η ένταξη των δράσεων που αφορούν την Ε&ΤΑ υπό την αιγίδα ενός ενιαίου προγράμματος για τον χώρο του παραγωγικού τομέα, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό των ενεργειών αλλά και τη δημιουργία ευρύτερων συνεργιών από τη δράση των εμπλεκόμενων φορέων.

Οι βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής Ε&ΤΑ στο πλαίσιο του ΕΠΑΝ είναι οι ακόλουθες [22]:

- ü η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας μέσω της ευρύτερης συμμετοχής του παραγωγικού τομέα στην υλοποίηση Ε&ΤΑ δραστηριοτήτων και της σύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή,*

- ü η ενίσχυση επιχειρήσεων για υιοθέτηση καινοτομικών και τεχνολογικών δραστηριοτήτων σε τομείς αιχμής,*

- ü η βελτίωση της θέσης της Ελλάδας στο τομέα Έρευνας και Τεχνολογίας (υλικοτεχνική ερευνητική υποδομή, εξειδίκευση του ανθρώπινου Ε&ΤΑ δυναμικού),*

- ü η προώθηση της οργανικής ένταξης της Έρευνας και της Τεχνολογίας στον παραγωγικό ιστό των περιφερειών της χώρας και*

- ü η προώθηση των διεθνών συνεργασιών, ιδιαίτερα στον χώρο των Βαλκανίων, της Κεντρικής - Ανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου.*

Η ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠΑΝ για την Ε&ΤΑ έχει ήδη ξεκινήσει από τον αρμόδιο φορέα, τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας και έχει ανακοινωθεί η προκήρυξη ενός μέρους των προγραμματισμένων δράσεων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι δράσεις που θα αναληφθούν μέσω του ΕΠΑΝ θα βελτιώσουν τις διοικητικές και τις οργανωτικές δυνατότητες των ελληνικών

επιχειρήσεων όσον αφορά την πρόσβαση, την απορρόφηση και την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών. Όσον αφορά την απασχόληση, η συνολική παρέμβαση του προγράμματος στον χώρο της νέας οικονομίας θα συμβάλει στη δημιουργία περίπου 100.000 νέων θέσεων εργασίας.

4.3 Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα Εξωστρέφεια - Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων υποστηρίζει την έρευνα, την τεχνολογία και την καινοτομία σε όλους τους κλάδους. Έχει ως σκοπό την ενίσχυση και υποστήριξη των ΜΜΕ, και υπό προϋποθέσεις και των μεγάλων επιχειρήσεων, για την έναρξη ή τη συνέχιση της εξωστρεφούς ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικής τους δράσης.

Οι ειδικοί στόχοι του Προγράμματος είναι [21]:

- ü *Η αύξηση της εξωστρέφειας της επιχειρηματικής δραστηριότητας,*

- ü *Η τόνωση της επιχειρηματικότητας και των συνεργασιών των επιχειρήσεων παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον,*

- ü *Η αύξηση της προβολής των ελληνικών επιχειρήσεων και των προϊόντων τους με το εξωτερικό τους περιβάλλον,*

- ü *Ο αναπροσανατολισμός της παραγωγής προς κλάδους και προϊόντα ψηλότερης προστιθέμενης αξίας που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της εξωστρεφούς ανταγωνιστικότητας τους μέσω της τόνωσης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και της σύναψης διεθνών συνεργασιών και*

ü Η υποστήριξη και αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση τη παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στο διεθνές περιβάλλον.

4.4 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας-ΕΠΚτΠ

Η Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ) δημιουργεί νέα δεδομένα και νέες ευκαιρίες για ευημερία και ποιότητα ζωής. Η ανάπτυξή της βασίζεται στη ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας. Οι τεχνολογίες αυτές αποτελούν ουσιαστικό εργαλείο ανοιχτής και αποτελεσματικής διακυβέρνησης καθώς και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Πιο συγκεκριμένα, δημιουργούν νέες μεθόδους εργασίας, νέες δεξιότητες και την ανάγκη συνεχούς μάθησης και προσαρμογής του εκπαιδευτικού συστήματος. Συμβάλλουν στην καλυτέρευση της ποιότητας ζωής με την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών υγείας, μεταφορών και την προστασία του περιβάλλοντος.

Για την προώθηση της ΚτΠ στην Ελλάδα με τρόπο συνεκτικό και ολοκληρωμένο, έχει ενταχθεί ένα ξεχωριστό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την ΚτΠ (ΕΠΚτΠ) στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Το ΕΠΚτΠ έχει καινοτόμο χαρακτήρα, διαπερνώντας διαφορετικές κυβερνητικές υπηρεσίες. Αποτελεί σύνολο ολοκληρωμένων και συμπληρωματικών παρεμβάσεων σε διάφορους τομείς της οικονομικής και της κοινωνικής ζωής, έτσι ώστε να λειτουργήσουν καταλυτικά στην ανάπτυξη της ΚτΠ στην Ελλάδα.

Στόχοι του είναι να εφαρμοστούν τα σημαντικότερα σημεία της Λευκής Βίβλου της ελληνικής κυβέρνησης με τίτλο «Η Ελλάδα στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Στρατηγική και Δράσεις» του 1999 και, παράλληλα, να επιτευχθούν οι βλέψεις που τέθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας eEurope και του Σχεδίου Δράσης eEurope 2002 που εγκρίθηκε στο Συμβούλιο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Φέιρα της Πορτογαλίας τον Ιούνιο του 2000 [22].

4.5 Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση -ΕΠΕΑΕΚ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ), με συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποσκοπεί, μέσα από μια ολοκληρωμένη δέσμη συνεκτικών μέτρων και ενεργειών, στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και των υπηρεσιών που αυτό προσφέρει, ώστε να ανταποκριθεί αποτελεσματικότερα στις πραγματικές κοινωνικές ανάγκες, ανοίγοντας διαύλους επικοινωνίας και σύνδεσης με την αγορά εργασίας [22].

Οι πολιτικές που αναπτύσσονται μέσω του ΕΠΕΑΕΚ στηρίζονται σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο με εσωτερική αλληλουχία δράσεων συνδεδεμένων με τη συνολική εκπαιδευτική πολιτική. Στην προγραμματική περίοδο (2000-2006), οι δράσεις του προγράμματος στηρίζονταν στους ακόλουθους άξονες :

- ü *Προώθηση της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλους και ιδιαίτερα για όσους απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό,*

- ü *Προώθηση και βελτίωση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης,*

- ü *Ανάπτυξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας και της προσαρμοστικότητας των νέων,*

- ü *Βελτίωση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας και*

- ü *Δημιουργία και ενίσχυση υποδομών για την υλοποίηση των μέτρων ΕΚΤ.*

5. Πολιτικές

Μέχρι στιγμής, έχουν ήδη καταστεί σαφείς ορισμένες θέσεις. Αρχικά η σημασία της υιοθέτησης και της ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων και η ανάγκη ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας από εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς. Στον άξονα αυτό, στο προηγούμενο κεφάλαιο παρουσιάστηκαν βασικές πληροφορίες σχετικά με τα επιχειρησιακά προγράμματα που είναι ακόμα σε ισχύ, ή έχουν θεσπιστεί κατά το πρόσφατο παρελθόν από αρμόδιους φορείς με σκοπό την επίτευξη των παραπάνω στόχων.

Με το κεφάλαιο αυτό επιχειρείται να παρουσιαστεί μία άλλη πτυχή του θέματος. Πρόκειται για την αναγκαιότητα ανάπτυξης και διαχείρισης ορισμένων θεμάτων

τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον των επιχειρήσεων. Στα πλαίσια αυτά οι πολιτικές ανάπτυξης συμβάλλουν σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση. Οι συναφείς πολιτικές σχετίζονται είτε με επιμέρους διαγωνισμούς (εθνικούς ή διεθνείς), είτε με πρακτικές που συνίστανται ώστε να υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες εντός των οποίων οι καινοτόμες ιδέες θα ευδοκιμήσουν.

Γενικά μία επιχείρηση προκειμένου να ενισχύσει τις προσπάθειες εισαγωγής καινοτόμων ιδεών θα πρέπει να δώσει έμφαση σε κάποιους παράγοντες όπως είναι για παράδειγμα το επιχειρηματικό κλίμα, η οργανωσιακή κουλτούρα, οι οργανωτικές δομές, το διανοητικό κεφάλαιο, αλλά και τις ενυπάρχουσες δυνατότητες έρευνας και ανάπτυξης. Ορισμένες χρήσιμες συμβουλές που θα μπορούσε να ακολουθήσει μία επιχείρηση έτσι ώστε να προωθήσει την καινοτομία είναι οι ακόλουθες [22]:

- Û Ανάπτυξη ενός λεπτομερούς σχεδίου Marketing για να εξασφαλιστεί η επιτυχημένη οργάνωση της διάθεσης του καινοτόμου προϊόντος ή υπηρεσίας,*
- Û Τροποποίηση του σχεδίου αξιοποιώντας τα αποτελέσματα των υπόλοιπων φάσεων της διαδικασίας ανάπτυξης, όπως αυτή περιγράφεται σε αντίστοιχη ενότητα του δευτέρου κεφαλαίου της εργασίας,*
- Û Εξασφάλιση ότι οι προδιαγραφές του νέου προϊόντος ή υπηρεσίας, η τιμολογιακή πολιτική, τα κανάλια διανομής και η επικοινωνιακή στρατηγική που θα επιλεγθούν είναι καλώς ορισμένα,*
- Û Εξασφάλιση ότι όλες οι εμπλεκόμενες στη διαδικασία οντότητες επικοινωνούν σωστά μεταξύ τους και διέπονται από κοινούς στόχους και*
- Û Αξιοποίηση των κατάλληλων ανθρώπων στις κατάλληλες θέσεις ή ανάθεση σε τρίτο, όταν και όπου απαιτούνται εξειδικευμένες δεξιότητες.*

5.1 Πολιτικές Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας

Σε εθνικό επίπεδο, το ελληνικό σύστημα Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης (E&TA) και Καινοτομίας έγκειται στη Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας οι βασικές αρμοδιότητες της οποίας είναι η χάραξη και η υλοποίηση της εθνικής πολιτικής E&TA [25]. Οι πολιτικές E&TA, βασίζονται σε δράσεις για την ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας, της καινοτομίας και της τεχνολογίας. Οι βασικές προτεραιότητες που τίθενται στα πλαίσια αυτά είναι οι εξής [25]:

1. Αύξηση της ζήτησης για νέα γνώση και ερευνητικά αποτελέσματα στην Ελλάδα

-Αύξηση των επενδύσεων σε τομείς έντασης γνώσης στην Ελλάδα και αναπροσανατολισμός του παραγωγικού δυναμικού σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, που απαιτούν ερευνητική και τεχνολογική υποστήριξη,

-Δημιουργία νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από νέους κυρίως επιχειρηματίες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο για την αξιοποίηση των γνώσεων και των ερευνητικών αποτελεσμάτων,

-Προσέλκυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από το εξωτερικό που αξιοποιούν την νέα γνώση και παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας,

- Αύξηση της απασχόλησης ερευνητικού προσωπικού στις επιχειρήσεις,

-Βελτίωση των συνεργασιών των δημόσιων ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις και παραγωγικούς φορείς γενικότερα,

-Κατανόηση από την κοινή γνώμη των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων και των επιπτώσεών τους στην καθημερινή ζωή.

2. Αναδιοργάνωση του ερευνητικού συστήματος και της προσφοράς γνώσης στην Ελλάδα

-Αναπροσανατολισμός των προτεραιοτήτων των εποπτευομένων ερευνητικών φορέων σε κατευθύνσεις που αφορούν την αναπτυξιακή οικονομική και κοινωνική προσπάθεια,

- Ενίσχυση της ακαδημαϊκής έρευνας στα πανεπιστήμια για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και κατάρτιση νέων ερευνητών,

-Αύξηση των ερευνητικών μονάδων στους εποπτευόμενους φορείς με περιορισμό του αριθμού των φορέων και επικέντρωση των πόρων στους καταλληλότερους,

- Βελτίωση της ποιότητας της εκτελούμενης έρευνας και

-Βελτίωση της διαχειριστικής αποτελεσματικότητας των ερευνητικών φορέων.

3. Απεγκλωβισμός του ελληνικού ερευνητικού συστήματος και περαιτέρω άνοιγμα στο διεθνή χώρο

-Αύξηση των συνεργασιών ελληνικών ερευνητικών ομάδων από δημόσια ερευνητικά ιδρύματα και επιχειρήσεις με αντίστοιχους οργανισμούς στο εξωτερικό,

-Συνεχής ποιοτική βελτίωση της συμμετοχής των ελληνικών φορέων και άνοιγμα εθνικών προγραμμάτων προτεραιότητας σε διεθνείς συνεργασίες,

-Αύξηση της συμμετοχής ελληνικών ομάδων και φορέων σε δραστηριότητες ευρωπαϊκών και διεθνών επιστημονικών και τεχνολογικών οργανισμών.

4. Ανάπτυξη των τεχνολογικών υποδομών της επιστημονικής και τεχνολογικής πολιτικής

-Συνεχής εκσυγχρονισμός των ηλεκτρονικών δικτύων και των διαδικασιών πρόσβασης σε δίκτυα, βάσεις πληροφοριών και τράπεζες γνώσεων,

-Αναβάθμιση του συστήματος χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων τίτλων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, υιοθέτηση του Κοινοτικού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας, διευκόλυνση της πρόσβασης των ερευνητών και του κοινού στις πληροφορίες που περιέχονται στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας διεθνώς,

-Αναβάθμιση του συστήματος προτυποποίησης-πιστοποίησης-διακρίβωσης.

5. Θεματικές / τομεακές προτεραιότητες της επιστημονικής και τεχνολογικής πολιτικής

-Επιλογή τομέων δημόσιας χρηματοδότησης με κριτήρια που συνδυάζουν το ελληνικό οικονομικό και κοινωνικό ενδιαφέρον με τις παγκόσμιες προοπτικές επιστημονικής και τεχνολογικής εξέλιξης,

-Δημιουργία σταθερής οργανωτικής υποδομής για δραστηριότητα

τεχνολογικής προοπτικής διερεύνησης και επιλογή προτεραιοτήτων με κοινωνική συναίνεση.

5.2 Προφίλ Ελληνικού επιχειρηματικό περιβάλλοντος

Σύμφωνα με την έκθεση GEM «Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2011-2012» (IOBE, 2013) τα χαρακτηριστικά του ελληνικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος βάσει στατιστικών στοιχείων διαμορφώνεται ως εξής:

- Οι Έλληνες αντέδρασαν στην αβεβαιότητα που έφερε η κρίση κάνοντας αυτό που ήξεραν να κάνουν καλύτερα, ιδρύοντας δηλαδή μικρές επιχειρήσεις. Από την άλλη πλευρά βεβαίως, η ύφεση κάνει πολύ πιο δύσκολη την επιβίωση αυτών των εγχειρημάτων σε σύγκριση με το παρελθόν.
- Οι γυναίκες επιχειρηματίες δραστηριοποιούνται κατά κόρον στον τομέα του εμπορίου και λιγότερο σε κατασκευαστικούς και παραγωγικούς τομείς.
- Το ποσοστό του πληθυσμού που διατηρεί την θέση του ως καθιερωμένοι επιχειρηματίες δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά καθ' όλη την πενταετία της κρίσης (23,4%)
- Με ποσοστό εγκατάλειψης της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο 3%, η Ελλάδα καταγράφει μια από τις υψηλότερες επιδόσεις ανάμεσα στις χώρες καινοτομίας.
- Μόλις 2,8% των επιχειρηματιών αρχικών σταδίων προσδοκούσαν το 2011 ότι το εγχείρημά τους θα δημιουργήσει περισσότερες από 20 νέες θέσεις εργασίας μετά από μία πενταετία. Με άλλα λόγια, η κυριαρχία της μικρής επιχείρησης στην ελληνική οικονομία διατηρείται.

ü Το 2011 ένα στα τρία νέα εγχειρήματα κατέγραφε κάποια καινοτομικότητα ή/και χαμηλή ένταση ανταγωνισμού. Με αυτή την επίδοση η χώρα μας καταλάμβανε την 8η θέση ανάμεσα στις χώρες καινοτομίας.

ü Οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα προσανατολίζονται κυρίως στην τελική κατανάλωση, αναφορικά με την τομεακή διάσταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

5.3 Εμπόδια στην ανάπτυξη της Καινοτομίας

Τα βασικότερα προβλήματα που σχετίζονται με την χαμηλή κατάταξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ιεραρχία υιοθέτησης και ανάπτυξης καινοτομίας, είναι τα εξής [22]:

- *Ασταθές θεσμικό πλαίσιο,*
- *Υψηλό γραφειοκρατικό κόστος,*
- *Αναποτελεσματική κατανομή δαπανών στην έρευνα και την τεχνολογία,*
- *Ανεπαρκής ενημέρωση για ζητήματα χρηματοδότησης,*
- *Έλλειψη αντίστοιχης εταιρικής κουλτούρας (Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, κτλ).*

Οι παραπάνω παράγοντες επηρεάζουν την ανάπτυξη έχουν άμεσο αρνητικό αντίκτυπο, αλλά σχετίζονται με το εξωτερικό περιβάλλον, δηλαδή τον επιχειρηματικό χώρο δραστηριοποίησης. Από την άλλη, ορισμένες φορές,

ανασταλτικά συντελούν και επιμέρους στοιχεία από το εσωτερικό του οργανισμού. Τα στοιχεία αυτά τις περισσότερες των περιπτώσεων συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- *Παραδοσιακή δομή / μικρό μέγεθος,*
- *Εσωστρέφεια* και
- *Φόβος αποτυχίας.*

«Όσο πιο έξυπνος είναι κάποιος τόσο πιο δημιουργικός»
...ΟΜΩΣ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΙΔΕΑΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΤΟΜΟΥ
«Οι μικρότεροι σε ηλικία είναι πιο δημιουργικοί από τους μεγαλύτερους»
...ΟΜΩΣ Η ΗΛΙΚΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ
«Η δημιουργικότητα είναι μεμονωμένη δράση»
...ΟΜΩΣ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΕΩΝ ΙΔΕΩΝ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΟΜΑΔΕΣ
«Η δημιουργικότητα συνδέεται με την ανάληψη ρίσκου»
...ΟΜΩΣ Η ΑΝΑΛΗΨΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΟΥ ΡΙΣΚΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΜΕΤΡΑΕΙ

Εικόνα 4: Μύθοι για τη δημιουργικότητα [22].

Εργαζόμενοι
Πελάτες
Συνεργάτες της επιχείρησης
Ανταγωνιστές
Επιχειρηματικοί σύλλογοι, εμπορικές εκθέσεις και συνέδρια
Εσωτερική έρευνα και ανάπτυξη
Ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια
Κοινωνικός ιστός

Εικόνα 5: Δυνητικές πηγές καινοτόμων ιδεών [22].

ΚΛΑΣΣΙΚΗ	Οι συμμετέχοντες καλούνται να εκφράσουν τις ιδέες τους προφορικά και αυθόρμητα (χωρίς προηγούμενη προετοιμασία)
ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ MITSUBISHI	Οι συμμετέχοντες καταγράφουν τις ιδέες τους πριν ξεκινήσει η συζήτηση
ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ	Οι συμμετέχοντες καλούνται να υποβάλουν τις ιδέες τους χωρίς να έχει προηγηθεί πρόσωπο με πρόσωπο συζήτηση
ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ PHILLIPS	Οι συμμετέχοντες καλούνται με χρονικό περιορισμό (μερικά λεπτά της ώρας) να υποβάλουν τις ιδέες τους σε άλλη ομάδα (επιτροπή) η οποία και επεξεργάζεται τις προτάσεις.

Εικόνα 6: Παραλλαγές Μεθόδου Brainstorming για καινοτόμες ιδέες [22].

ΤΥΧΟΝ ΑΛΛΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ;	Μήπως η ιδέα μπορεί να χρησιμοποιηθεί αλλιώς από ότι προτείνεται (είτε αυτούσια είτε με τροποποιήσεις);
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ;	Τι άλλο μπορεί να συνυπάρξει με την προτεινόμενη ιδέα; Η νέα ιδέα προσαρμόζεται με κάτι που ήδη υπάρχει;
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ;	Τι δυνατότητες τροποποίησης της προτεινόμενης ιδέας υπάρχουν; Πόσες και ποιες οι πιθανές εναλλακτικές;
ΕΠΕΚΤΑΣΗ;	Πώς θα μπορούσε η ιδέα να ενισχυθεί; Τι μπορεί να προστεθεί;
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ;	Μήπως με μείωση κάποιων παραμέτρων γίνεται περισσότερο εφικτή ή οικονομικά βιώσιμη η ιδέα;
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ;	Τι θα μπορούσε να υποκαταστήσει την ιδέα; Θα μπορούσαν να υπάρχουν σενάρια ασφαλείας σε περίπτωση μη λειτουργίας της ιδέας;
ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ;	Ποιες είναι οι συνδυασμένες ενέργειες που απαιτούνται για την υλοποίηση της ιδέας;

Εικόνα 7: Τρόποι ενίσχυσης ιδεών [22].

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
Η επιχείρηση διατηρεί τη διαχείριση και τον έλεγχο της όλης διαδικασίας.
Η επιχείρηση μέσα από τη διαδικασία ανάπτυξης της καινοτομίας αποκτά ικανότητες και τεχνογνωσία.
Δεν εξαρτάται από τρίτους, οι οποίοι μπορεί να της δημιουργούν προβλήματα στην ποιότητα, ποσότητα και έγκαιρη παράδοση των προϊόντων.

Εικόνα 8: Πλεονεκτήματα Εσωτερικής εφαρμογής μίας καινοτομίας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ

Είναι συχνά ένας οικονομικός τρόπος ανάπτυξης καινοτομίας.

Το έργο ανατίθεται σε κάποιον που μπορεί να το υλοποιήσει πιο αποδοτικά.

Η επιχείρηση καταφέρνει να αναπτύξει την καινοτομία χωρίς να διαθέσει χρήσιμους για αυτήν πόρους (ανθρώπους, μηχανήματα κτλ.).

Εικόνα 9: Πλεονεκτήματα Εξωτερικής εφαρμογής μίας καινοτομίας.

5.4 Ανάλυση SWOT

Η ανάλυση SWOT είναι ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μίας [επιχείρησης](#) [19], όταν η επιχείρηση πρέπει να λάβει μία απόφαση σε σχέση με τους στόχους που έχει θέσει ή με σκοπό την επίτευξή τους. Στην προκειμένη περίπτωση ο στόχος είναι η ανάπτυξη μίας πολιτικής που θα προάγει και θα ενισχύει την υιοθέτηση, καθώς επίσης και την ανάπτυξη της καινοτομίας.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	<ol style="list-style-type: none">1. Τι πλεονεκτήματα έχει η επιχείρησή σας;2. Τι κάνετε καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο;3. Ποιοι από τους πόρους που κατέχετε είναι μοναδικοί;4. Τι βλέπουν οι άνθρωποι στην αγορά που δραστηριοποιήσατε ως δυνατά σημεία σας;5. Χάρη σε ποιο πλεονέκτημά σας συνήθως επιτυγχάνετε να έχετε πωλήσεις;
ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	<ol style="list-style-type: none">1. Τι πιστεύετε ότι χρήζει βελτίωσης;2. Τι πιστεύετε ότι πρέπει να αποφεύγετε;3. Τι βλέπουν οι άνθρωποι στην αγορά που δραστηριοποιήσατε ως αδυναμίες σας;4. Λόγω ποιων παραγόντων κάνετε πωλήσεις;5. Έχετε προβλήματα υπερδανεισμού ή ρευστότητας;
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	<ol style="list-style-type: none">1. Ποιες είναι οι ευκαιρίες που δημιουργούνται από την καινοτομία;2. Ποιες τάσεις εντοπίζετε στο περιβάλλον της επιχείρησή σας που μπορούν να λειτουργήσουν υπέρ της;3. Υπάρχουν ελκυστικά τμήματα της αγοράς που δεν εξυπηρετούνται σήμερα καλά;
ΑΠΕΙΛΕΣ	<ol style="list-style-type: none">1. Τι εμπόδια προκαλεί το περιβάλλον στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας;2. Τι σας ανησυχεί περισσότερο στις κινήσεις των ανταγωνιστών σας;3. Το περιβάλλον της επιχείρησής σας είναι ιδιαίτερα ευμετάβλητο;4. Οι μεταβολές στην τεχνολογία απειλούν τη θέση σας;5. Υπάρχει πιθανότητα κάποια από τα αδύνατα σημεία της επιχείρησή σας να αποτελέσουν σοβαρή απειλή για την επιχείρησή σας;

Εικόνα 10: Ανάλυση SWOT.

Η εν λόγω ανάλυση προκύπτει από το αρκτικόλεξο Strength, Weaknesses, Opportunities, Threats, όπου αναλύονται αντίστοιχα τα δυνατά σημεία, τα αδύνατα σημεία, οι ευκαιρίες και οι απειλές που εντοπίζονται στον επιχειρηματικό εγχείρημα. Προς αυτή την κατεύθυνση, θα πρέπει να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα που παρατίθενται στην εικόνα 10 [22].

5.5 Ενίσχυση και επιβράβευση της Καινοτομίας

Το Ελληνοαμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο μέσω της Επιτροπής Καινοτομίας και Εκπαίδευσης, σε συνεργασία με την εταιρεία CISCO και την υποστήριξη εταιρειών όπως είναι οι: Τράπεζα Πειραιώς, AccentureCoca-Cola 3E, AtticaVentures, Ernst&Young, Microsoft και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας έχει σχεδιάσει το διαγωνισμό με τίτλο «Κάνε την Καινοτομία Πράξη: Κάνε την Ελλάδα πιο Ανταγωνιστική» [23].

Ο διαγωνισμός (ο οποίος είναι σε ισχύ από 16 Μαρτίου 2011 έως 16 Μαΐου 2011) αφορά την επιλογή και την υποστήριξη της υλοποίησης άρτιων ολοκληρωμένων επιχειρηματικών καινοτόμων προτάσεων στις ακόλουθες θεματικές κατηγορίες:

- **Πράσινη Ενέργεια,**
- **Τουρισμός,**
- **Εναλλακτική Γεωργία και**
- **Μεταφορές – Ναυτιλία.**

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν Έλληνες και Κύπριοι πολίτες, αλλοδαποί που μένουν και δραστηριοποιούνται νομίμως στην Ελλάδα, καθώς και ιδιώτες της ελληνικής Διασποράς, επιχειρήσεις και ιδρύματα κατά πλειοψηφία ελληνικών συμφερόντων. Η αξιολόγηση των προτάσεων θα γίνει από ομάδες, στις οποίες συμμετέχουν εξειδικευμένοι καθηγητές από τον πανεπιστημιακό χώρο και Ερευνητικά Ιδρύματα της Ευρώπης και της Ελλάδας, καθώς και επιφανείς προσωπικότητες από την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα.

Εικόνα 11: MakeInnovationWork.

Ο διαγωνισμός αποσκοπεί στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την επανεκκίνηση της οικονομίας με νέες, καινοτόμες επιχειρήσεις. Πρόκειται για μια πρωτοπόρα ψηφιακή πλατφόρμα που περιέχει το σύνολο της δημόσιας πληροφορίας για την επιχειρηματικότητα, από προγράμματα μέχρι χρηστικές πληροφορίες και διαδραστική, ηλεκτρονική επαφή με τη δημόσια διοίκηση.

6. BestPractices

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται ορισμένες «Καλές Πρακτικές» που ανεξάρτητα από τα επιχειρησιακά προγράμματα και τις πολιτικές που ισχύουν σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο ενδείκνυται να ληφθούν υπόψη ή να αποτελέσουν περιπτώσεις προς παραδειγματισμό.

Στα πλαίσια αυτά παρουσιάζονται μεταξύ άλλων ορισμένες βραβευμένες για την καινοτομία τους οικολογικές, καινοτόμες λύσεις, από ιδιωτικούς αλλά και πανεπιστημιακούς φορείς. Τέλος, το κεφάλαιο ολοκληρώνεται παραθέτοντας τις καλύτερες επιχειρηματικές προτάσεις για το 2013 και 2014 αντίστοιχα, όπως προτάθηκαν από το Global Greece International Business Projects.

6.1 Φαντασία και Επιχειρηματικότητα

Το Σεπτέμβριο του 2011 έλαβε χώρα στην Αθήνα, στο Σύνταγμα, το [Green Design Festival](http://www.greendesignfestival.gr/) (<http://www.greendesignfestival.gr/>). Στο φεστιβάλ αυτό μπορούσε κανείς στα εκθέματα να αναγνωρίσει τις προσπάθειες που γίνονται για την παραγωγή πράσινων προϊόντων και λύσεων, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Ένα λοιπόν από αυτά τα προϊόντα ήταν και το [AuroraCraft](#), της εταιρείας [Wedesign](#). Πρόκειται για ένα απλό παιχνίδι, μια σκηνή για παιδιά από ανακυκλώσιμο χαρτόνι (Εικόνα 12). Μια απλή ιδέα, αλλά έξυπνα σχεδιασμένη, καθώς τα παιδικά παιχνίδια έχουν, συνήθως, πολύ μικρό χρόνο χρήσης. Ανάλογα με το υλικό κατασκευής κάποια παιχνίδια, περνάνε από παιδί σε παιδί ή τροποποιούνται για να καλύψουν περισσότερες ηλικίες και να κρατήσουν περισσότερο στο χρόνο. Πάντως, κάποια στιγμή αχρηστεύονται, αφού έχουν παλιώσει ή ξεπεραστεί. Το AuroraCraft είναι ένα χαρτονένιο ανακυκλώσιμο, σπιτάκι για παιδιά. Το χαρτόνι που χρησιμοποιήθηκε, είναι ανακυκλωμένο και δεν έχει λευκανθεί με χημικές ουσίες.

Εικόνα 12: Το AuroraCraft της εταιρείας Wedesign.

Είναι σχεδιασμένο και κατασκευασμένο εξολοκλήρου στην Ελλάδα, με εγχώρια υλικά, και είναι πιστοποιημένο από τον ΕΛΟΤ με CE, για την ασφάλειά του. Έχει μία πόρτα και πολλά ανοίγματα για εξαερισμό και παιχνίδι. Ενδείκνυται για να καλλιεργήσουν, τα παιδιά, τις κινητικές τους δεξιότητες, καθώς και την αισθητική τους καλλιέργεια, ζωγραφίζοντάς το. Ανακυκλώνεται εύκολα, ενώ η συσκευασία χρησιμοποιείται ως ένα από τα πέντε τμήματα του AURORA Craft, για να ελαχιστοποιηθεί το πεταμένο υλικό.

Πρόκειται λοιπόν για ένα προϊόν με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Έχει ήδη πιστοποίηση από ΕΛΟΤ,
- Πιστοποίηση κατά CE,
- Παρασκευάζεται αποκλειστικά στην Ελλάδα, με Ελληνικές πρώτες ύλες και
- Πωλείται ήδη, και σε πολύ προσιτή τιμή και
- Αποτελεί ένα πρωτόπορο, οικολογικό καινοτόμο προϊόν.

6.2 Τεχνολογική Πρωτοπορία

Ένα νέο προϊόν δημιουργήθηκε από το Εργαστήριο Νανοτεχνολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) σε συνεργασία με γερμανική εταιρεία, το οποίο ήδη πωλείται στην Ευρώπη. Πρόκειται για χαρτοφύλακες και θήκες ηλεκτρονικών υπολογιστών με ενσωματωμένα φωτοβολταικά στην επιφάνεια τους που προσφέρουν φόρτιση των ηλεκτρονικών συσκευών ενώ μεταφέρονται στη διάρκεια της ημέρας.

Ο επικεφαλής του Εργαστηρίου Νανοτεχνολογίας του ΑΠΘ, Στέργιος Λογοθετίδης δήλωσε ότι «τα οργανικά εκτυπωμένα ηλεκτρονικά υλικά αποτελούν τα τελευταία χρόνια έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς της νανοτεχνολογίας.

Επίσης αποτελούν μια επαναστατική τεχνολογική δραστηριότητα, με απεριόριστες εφαρμογές και με πολύ μεγάλη δυναμική για εμπορικές εφαρμογές, που αναμένεται να φθάσουν τα 9 δισ. ευρώ μέχρι το 2012».

Με τη μέθοδο της εκτύπωσης των αγώγιμων οργανικών υλικών σε πλαστικές μεμβράνες εξασφαλίζεται η μεταφορά όλης της τεχνογνωσίας με μικρό κόστος. Τα εύκαμπτα οργανικά ηλεκτρονικά ενσωματωμένα στο ύφασμα της τσάντας, φορτίζουν ανέξοδα τις ηλεκτρονικές συσκευές που μεταφέρονται σε αυτή. Η ελληνική αυτή καινοτομία έκανε μάλιστα και το γύρο του κόσμου μέσα από το BBC.

Εικόνα 13: Τεχνολογική πρωτοπορία από το ΑΠΘ.

6.3 Ηλεκτρονικές Επιχειρήσεις

Βασικοί λόγοι εκκίνησης μίας προσωπικής online επιχείρησης [10]:

• *Δυνατότητα δημιουργίας κάτι καινούργιου,*

• *Διεύρυνση επιχειρηματικού ορίζοντα σε έναν νέο κόσμο γνώσεων και πληροφοριών,*

10] <http://www.onstartups.com>

- Û *Η τεχνολογία συμβάλλει σημαντικά διευκολύνοντας και ενισχύοντας το εγχείρημα (CloudComputing, WebApplications, κτλ),*

- Û *Σημαντικά μειωμένες γραφειοκρατικές απαιτήσεις (για παράδειγμα η έδρα δεν έχει σημασία στα πρώτα βήματα),*

- Û *Δυνατότητα προβολής και διαφήμισης με εξαιρετικά μειωμένο ή και μηδενικό κόστος,*

- Û *Υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα κανάλια πελατών online που δεν περιορίζονται σε μία τοπική ή εθνική αγορά, αλλά χάρη του Διαδικτύου ο πελάτης μπορεί να είναι οπουδήποτε και η αγορά μπορεί να γίνει οποιαδήποτε στιγμή,*

- Û *Μειωμένο κόστος υλικοτεχνικής υποδομής,*

- Û *Μειωμένες απαιτήσεις αρχικού κεφαλαίου και*

- Û *Μικρότερο οικονομικό ρίσκο.*

6.4 Καλύτερες Επιχειρηματικές Ευκαιρίες 2013

Παρακάτω, παρατίθενται οι δέκα καλύτερες επιχειρηματικές ευκαιρίες του 2013, όπως καταγράφονται από το Global Greece International Business Projects, μια

εταιρία που προσφέρει λύσεις και διεξόδους στις προκλήσεις του διεθνούς εμπορίου:

1. Εξαγωγική Ανάπτυξη

Όσο η τοπική αγορά στεγνώνει από χρήματα, όσο η οικονομική δυσχέρεια εξαπλώνεται σε όλη την χώρα, τόσο οι ευκαιρίες για εξαγωγική ανάπτυξη αυξάνουν. Υπάρχουν πολλές δυνατότητες ανεκμετάλλευτες, υπάρχουν πολλά προϊόντα με αυξημένη ζήτηση στο εξωτερικό. Με λίγο μεγαλύτερη προσοχή στις ανάγκες των ξένων αγοραστών και μεγαλύτερη συνεργασία παραγωγών συμπληρωματικών προϊόντων οι εξαγωγές πολλών ελληνικών προϊόντων μπορούν να απογειωθούν.

2. Υπηρεσίες Μετακίνησης & Φροντίδας Ηλικιωμένων

Η ανάγκες για φροντίδα & εξυπηρέτηση ηλικιωμένων είναι ένα από τα αποτελέσματα της σύγχρονης πραγματικότητας. Όταν το ζευγάρι πρέπει να δουλεύει, κάποιος πρέπει να φροντίσει τους μεγαλύτερους. Από απλές υπηρεσίες μεταφοράς ή νοσοκόμων, έως φροντίδα για το φαγητό, την φροντίδα των ρούχων, τις υπηρεσίες delivery των supermarket, το καθάρισμα του σπιτιού έως το άνοιγμα του δικού σας «σπιτιού φροντίδας ηλικιωμένων» υπάρχουν δεκάδες εξειδικευμένες ανάγκες που ζητούν λύσεις.

3. Υπηρεσίες καθαριότητας & επισκευής

Ανεξάρτητα από την οικονομική κατάσταση του καθενός, όλα γύρω μας αργά ή γρήγορα χαλάνε, λερώνουν, λεκιάζουν και χρειάζονται επαγγελματική φροντίδα. Και όσο τα χρήματα για εξόδους μειώνονται τόσο η ποιότητα ζωής μέσα στο σπίτι θα τραβάει μέρος του προϋπολογισμού μας. Το ίδιο ισχύει και για βιομηχανικά κτίρια ή χώρους γραφείων. Οι τσαγκάρηδες, μοδίστρες, μαραγκοί, ταπετσιέρηδες κλπ. θα ζήσουν μια νέα περίοδο άνθησης.

4. Τουρισμός για λίγους

Υπάρχουν εκατοντάδες χιλιάδες τουρίστες με εξειδικευμένες ανάγκες που ψάχνουν για κατάλληλα , ξενοδοχεία, τουριστικά προγράμματα ή υποστήριξη αλλά εξειδικευμένες προσφερόμενες τουριστικές υπηρεσίες στην χώρα μας είναι ελάχιστες. Τουρισμός λοιπόν για ηλικιωμένους, για διαβητικούς, για ζευγάρια με μικρά παιδιά, ή για ζευγάρια που δεν θέλουν γύρω τους παιδιά. Τουρισμός για άτομα με συγκεκριμένα χόμπι ή συγκεκριμένα ενδιαφέροντα. Απλά προσαρμόστε τις υπηρεσίες σας σε συγκεκριμένες ανάγκες και διαφοροποιηθείτε από τον ανταγωνισμό.

5. Πωλήσεις & επισκευές για Σκούτερ και ποδήλατα

Οικονομία στην μετακίνηση και προστασία του περιβάλλοντος – δύο σε ένα! Και ως προς τα ποδήλατα προσθέτουμε και την δωρεάν γυμναστική. Πωλήσεις, ενοικιάσεις, συντηρήσεις, βαφή ή ανανέωση εμφάνισης, ανταλλακτικά, φύλαξη είναι μερικές μόνο από τις επιχειρηματικές ιδέες που σχετίζονται με τα σκούτερ και τα ποδήλατα. Νέες μορφές με ηλεκτροκινητήρες ή μικτή χρήση θα ζητιούνται όλο και περισσότερο.

6. Υπηρεσίες Κηπουρικής

Εγκαταστάσεις, αναβαθμίσεις αλλά και συντηρήσεις κήπων ανοίγουν πολλές ευκαιρίες για εξειδικευμένα προϊόντα και υπηρεσίες. Μικροί κήποι, συστήματα αυτόματου ποτίσματος, συντήρηση Μικρά θερμοκήπια, οικολογικά παρασιτοκτόνα, μικρές ποικιλίες φυτών με βασικά βότανα ή λαχανικά, κατασκευή και συντήρηση μικρών οικιακών λαχανόκηπων, κατασκευές παρτεριών για σχετική χρήση σε μπαλκόνια ή ταράτσες.

7. Πράσινη Ενέργεια & Ανάπτυξη

Οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας αναπτύσσονται διαρκώς για δύο κύριους λόγους: το πεπερασμένο του πετρελαίου και την ανάγκη να σταματήσει η καταστροφή του πλανήτη. Οι ευκαιρίες για την ηλιόλουστη χώρα μας είναι μεγάλες. Παραγωγή και εξοικονόμηση ενέργειας, ανακύκλωση, αγορά και χρήση

φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων, τεχνικές κομποστοποίησης, τεχνολογίες μείωσης κατανάλωσης ενέργειας. Σε όλους τους κλάδους μπορείτε να βρείτε μεθόδους ή προϊόντα που θα δίνουν στους αγοραστές σας, μια πιο οικολογική πρόταση.

8. Επιστροφή στο Σπίτι & Ανακαινίσεις Χώρων

Όσο οι έξοδοι θα είναι δυσβάστακτοι, τόσο οι προσκλήσεις για παρέα στο σπίτι θα αυξάνουν. Όσο η ζωή δυσκολεύει τόσο το ενδιαφέρον για ποιότητα ζωής στο σπίτι θα αυξάνει. Χιλιάδες προϊόντα, χρηστικά εργαλεία, διακοσμητικά στοιχεία, συναρμολογήσεις και κατασκευές συνδέονται με την ανθρώπινη αυτή ανάγκη. Το στυλ, τα χρώματα, η επιθυμία για χώρους ζεστούς ασφαλείς και όμορφους, για λίγες ώρες ηρεμίας και ξεγνοιασιάς, ξαναπαίρνουν στην ζωή μας. Οι μεγαλύτερες ανακαινίσεις αναμένονται να γίνουν σε σχέση με την θερμομόνωση.

9. Delivery Ζεστών Γευμάτων

Το junkfood πεθαίνει σιγά σιγά και την θέση του παίρνει το παραδοσιακό μαγειρευτό, μαμαδίστικο φαγητό. Οι ώρες εργασίας έχουν αυξηθεί και η ανάγκη για ένα σπιτικό ζεστό γεύμα δεν μπορεί να καλυφθεί, λόγω του ότι όλοι πρέπει να δουλεύουν. Οι υπηρεσίες προετοιμασίας και κατ' οίκον παράδοσης ζεστών γευμάτων θα αυξηθούν. Ιδιαίτερα σε περιοχές με πολλές επιχειρήσεις οι προοπτικές είναι πολύ μεγάλες.

10. Κατ' οίκον Υπηρεσίες Κομμωτηρίου και Αισθητικής

Παρά την κρίση υπάρχει μια αστείρευτη ζήτηση –όχι μόνο γυναικών- για θέματα εμφάνισης, ομορφιάς και βελτίωσης της ποιότητας ζωής. Υπάρχει μια αυξανόμενη ζήτηση για κατ' οίκον παράδοση προϊόντων και υπηρεσιών και τέλος υπάρχει η ανάγκη πολλών επαγγελματιών αυτών των κλάδων να αυξήσουν τα έσοδα τους προσφέροντας βελτιωμένες ή διαφοροποιημένες υπηρεσίες. Και οι τρεις τάσεις συνηγορούν στην ανάπτυξη αυτής της μέχρι πρότινος μικρής αγοράς.

6.5 Καλύτερες Επιχειρηματικές Ευκαιρίες 2014

Όπως και για το 2013, έτσι και για το 2014 η [GlobalGreece](#) ετοίμασε τις 10 καλύτερες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Πρόκειται για τις ακόλουθες:

1. Φύλαξη & Φροντίδα Παιδιών

Η ανάγκη αντιμετώπισης της κρίσης οδηγεί συχνά και τους δύο γονείς σε συνεχείς απουσίες. Η ανάγκη φύλαξης και φροντίδας των παιδιών είτε στο σπίτι είτε σε οργανωμένα κέντρα φύλαξης & φροντίδας παιδιών κάθε ηλικίας αυξάνει συνεχώς. Το μικρό απαιτούμενο κεφάλαιο και η χαρά να δουλεύεις με παιδιά είναι από τα θετικά της ευκαιρίας αυτής.

2. Εστιατόρια, Φούρνοι & Ξενοδοχεία «Χωρίς Γλουτένη»

Ξαφνικά η ανάγκη ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού –έγινε επιθυμία για πολλούς. Η στοχευμένη προσπάθεια προσφοράς προϊόντων «χωρίς γλουτένη» ή «για διαβητικούς» ή για «ανθρώπους με αλλεργίες» σε εστιατόρια, φούρνους, ακόμη και σε ξενοδοχεία ή snackbar, σας διαφοροποιεί από τον ανταγωνισμό και στρέφει ένα μεγάλο μέρος του αγοραστικού κοινού, που ζούσε μέχρι σήμερα με συμβιβασμούς, προς εσάς και την εξειδικευμένη διατροφή που παρέχετε.

3. Υπηρεσίες Εξαγωγικής Ανάπτυξης

Όσο η τοπική αγορά στεγνώνει από χρήματα, όσο η οικονομική δυσχέρεια εξαπλώνεται σε όλη την χώρα, τόσο οι ευκαιρίες για εξαγωγική ανάπτυξη αυξάνουν. Υπάρχουν πολλές δυνατότητες ανεκμετάλλευτες, υπάρχουν πολλά προϊόντα με αυξημένη ζήτηση στο εξωτερικό. Με λίγο μεγαλύτερη προσοχή στις ανάγκες των ξένων αγοραστών και καλύτερο συντονισμό παραγωγών συμπληρωματικών προϊόντων οι εξαγωγές πολλών ελληνικών προϊόντων μπορούν να απογειωθούν.

4. Υπηρεσίες Μετακίνησης & Φροντίδας

Η ανάγκη για φροντίδα & εξυπηρέτηση ηλικιωμένων είναι ένα από τα αποτελέσματα της σύγχρονης πραγματικότητας. Όταν το ζευγάρι πρέπει να δουλεύει, κάποιος πρέπει να φροντίσει τους μεγαλύτερους. Από απλές υπηρεσίες μεταφοράς ή νοσοκομειακές, έως φροντίδα για το φαγητό, τα ρούχα, υπηρεσίας delivery των supermarket, το καθάρισμα του σπιτιού έως το άνοιγμα του δικού σας «σπιτιού φροντίδας ηλικιωμένων», υπάρχουν δεκάδες εξειδικευμένες ανάγκες που ζητούν λύσεις.

5. Οικολογικά Προϊόντα

Μεταλλικά μπουκάλια νερού, υφασμάτινες τσάντες για ψώνια, προϊόντα από ανακυκλωμένες πρώτες ύλες, τεχνολογίες μείωσης κατανάλωσης ενέργειας. Όλα αυτά τα προϊόντα σχεδιάστηκαν για να μειώσουν την περιβαλλοντική μόλυνση και να αντικαθιστούν άλλα. Σε όλους τους κλάδους μπορείτε να βρείτε μεθόδους ή προϊόντα που θα δίνουν στους αγοραστές σας, μια πιο οικολογική πρόταση.

6. Διαδικτυακό Λιανεμπόριο

Το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι ευκολότερο από ποτέ. Με λίγα μόνο χρήματα μπορείτε να ετοιμάσετε ένα πολύ αποτελεσματικό κατάστημα σε λίγες εβδομάδες. Η επιτυχία σας όμως θα εξαρτηθεί από το τι θέλετε να πουλήσετε και σε ποιους. Όσο πιο εξειδικευμένο το αντικείμενο και όσο καλύτερη γνώση έχετε σε αυτό, τόσο κοντύτερα είστε στην επιτυχία. Η εξειδίκευση μπορεί γρήγορα να σας φέρει πελάτες. Σκεφτείτε και επιλέξτε προσεκτικά το κοινό σας και τις εξειδικευμένες ανάγκες του.

7. Τσάι & Σοκολάτα

Βότανα, αποστάγματα, αφεψήματα, αλοιφές και άλλα εναλλακτικά φυσικά προϊόντα θα αναδειχθούν σε ευκαιρίες με μεγάλη διάρκεια. Έχει καταγραφεί ότι σε περιόδους ανασφάλειας ή οικονομικών δυσκολιών οι άνθρωποι τρώνε περισσότερη...σοκολάτα. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα που το γλυκό έχει ανέβει σε πολύ υψηλά επίπεδα ποιότητας και γεύσης οι ευκαιρίες για επέκταση σε άλλες χώρες με προϊόντα σοκολάτας ή ζαχαροπλαστικής είναι μεγάλες.

8. Virtual Γραμματειακές Υπηρεσίες

Οι επιχειρήσεις ψάχνουν όλο και περισσότερο να καλύψουν με εξωτερικούς συνεργάτες πολλές από τις γραμματειακές ή διοικητικές δραστηριότητες, αντί να προσλάβουν νέο προσωπικό. Οι virtual γραμματειακές υπηρεσίες δεν είναι άλλο από την παροχή γραμματειακών υπηρεσιών από απόσταση, όπως τηλεφωνική εξυπηρέτηση, ηλεκτρονική αλληλογραφία, δακτυλογράφηση κειμένων, καθορισμός συναντήσεων, λογιστικά ή ακόμα και τηλεφωνικές έρευνες. Ανάλογα με τις ιδιαίτερες ικανότητες και εμπειρίες σας μπορείτε να απευθυνθείτε σε συγκεκριμένους επαγγελματίες που σας έχουν ανάγκη.

9. Cocooning & Ανακαινίσεις Χώρων

Όσο οι έξοδοι θα είναι δυσβάστακτοι, τόσο οι προσκλήσεις για παρέα στο σπίτι θα αυξάνουν. Όσο η ζωή δυσκολεύει τόσο το ενδιαφέρον για ποιότητα ζωής στο σπίτι θα αυξάνει. Χιλιάδες προϊόντα, χρηστικά εργαλεία, διακοσμητικά στοιχεία, συναρμολογήσεις και κατασκευές συνδέονται με την ανθρώπινη αυτή ανάγκη. Το στυλ, τα χρώματα, η επιθυμία για χώρους ζεστούς ασφαλείς και όμορφους, για λίγες ώρες ηρεμίας και ξεγνοιασιάς, ξαναμπάνουν στην ζωή μας. Οι μεγαλύτερες ανακαινίσεις αναμένονται να γίνουν στα μπάνια και στις κουζίνες.

10. Καταστήματα Μεταχειρισμένων Ειδών

Όσο η κρίση μεγαλώνει τόσο περισσότεροι άνθρωποι ψάχνουν να καλύψουν τις ανάγκες τους με μεταχειρισμένα αντικείμενα, είτε είναι για προσωπική χρήση είτε για δώρα. Η δημιουργία καταστήματος με ελεγμένα και προσεκτικά συντηρημένα μεταχειρισμένα αντικείμενα (διακοσμητικά, έπιπλα, ρούχα, παιχνίδια, εργαλεία κλπ.) αποτελεί άλλη μια ευκαιρία. Όσοι ενδιαφέρονται να πουλήσουν κάτι, θα μπορούν να τα φέρουν στο κατάστημα σας και μόλις πουληθούν θα πάρουν το συμφωνηθέν εκ των προτέρων ποσό.

7. Συμπεράσματα

Είναι γεγονός ότι η κατάσταση στην αγορά διέπεται από μεγάλη ύφεση. Δε χρειάζεται να συμβουλευτεί κανείς οικονομικούς και στατιστικούς δείκτες για τη διαπίστωση αυτή. Αν και τα οικονομικά στοιχεία δυστυχώς το επιβεβαιώνουν. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο εγχώριο, αφορά το σύνολο των κρατών της Ευρώπης, αλλά και άλλες χώρες οι οποίες βιώνουν ακόμη μεγαλύτερα προβλήματα λόγω κοινωνικό-πολιτικής αστάθειας.

Για τη διευθέτηση του παγκόσμιου προβλήματος θα πρέπει να αναζητήσουμε τις αιτίες που οδήγησαν στη δυσμενή αυτή κατάσταση και έπειτα τις λύσεις. Μία σημαντική αιτία είναι και η αποτυχία των κοινωνιών να εξασφαλίσουν στους πολίτες τους το θεμελιώδες δικαίωμα στην εργασία. Όταν η κατάσταση αυτή γίνεται όλο και χειρότερη χωρίς να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, μετά όλο το εγχείρημα ξεφεύγει του ελέγχου. Για το λόγο αυτό, η ανάγκη για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας καθίσταται σήμερα ακόμη πιο μεγάλη. Η καινοτομία προσφέρει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και είναι σημαντικό να υιοθετηθεί.

Η κατάσταση των επιχειρήσεων στη Νοτιανατολική Ευρώπη μπορεί να βελτιωθεί μέσω μίας σειράς δράσεων ενίσχυσης του επιχειρηματικού πνεύματος, αξιολογώντας τα υφιστάμενα μέτρα και εφόσον κρίνεται αναγκαίο να καθίστανται φιλικά προς τις μικρές επιχειρήσεις και να διασφαλίζεται ότι οι αρμόδιοι για τη χάραξη της πολιτικής φορείς λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τις διαρκώς αυξανόμενες

και μεταβαλλόμενες ανάγκες. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού θα πρέπει να ικανοποιούνται οι ακόλουθες συνθήκες:

- Ενίσχυση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας έτσι ώστε οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις.

- Ανάπτυξη αποτελεσματικών ρυθμιστικών, φορολογικών και διοικητικών πλαισίων εντός των οποίων διευκολύνεται η επιχειρηματική δραστηριότητα.

- Διασφάλιση άμεσης πρόσβασης στις διεθνείς αγορές βάσει των ελάχιστων δυνατών απαιτήσεων οι οποίες είναι ωστόσο συμβατές με τους βασικούς στόχους της δημόσιας τάξης (αποφυγή συνθηκών μη θεμιτού ανταγωνισμού).

- Άμεση πρόσβαση στις βέλτιστες μεθόδους έρευνας και τεχνολογίας.

- Ανάπτυξη εγχειρημάτων άμεσης συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και επιχειρηματικού χώρου.

- Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδοτικά μέσα καθόλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής μίας επιχείρησης.

- Διαρκής εκπαίδευση και επιμόρφωση σε ζητήματα συναφή με την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος.

- Μείωση των απαιτούμενων διαδικασιών και του κόστους εκκίνησης μίας επιχείρησης, μέσω κατάλληλων νομοθετικών ρυθμίσεων.

- Û Εναρμόνιση των προγραμμάτων σπουδών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με τις πραγματικές ανάγκες και τις συνθήκες που διέπουν την αγορά εργασίας.

- Û Ανάπτυξη ισχυρότερης και αποτελεσματικότερης εκπροσώπησης των συμφερόντων των μικρών επιχειρήσεων τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Είναι επιτακτική ανάγκη λοιπόν να προσεγγιστεί η αγορά με λογικό τρόπο και να πραγματοποιηθούν βιώσιμες επενδύσεις. Τα επιχειρησιακά προγράμματα υπάρχουν και συμβάλλουν σε αυτή την κατεύθυνση. Στο σημείο όμως αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι χρειάζεται και ορθολογική προσέγγιση από τη μεριά του επιχειρηματία, ο οποίος θα πρέπει να επιλέξει με προσοχή το αντικείμενο δραστηριοποίησης και να αξιοποιήσει τα διαθέσιμα προγράμματα με ορθολογικές δαπάνες και σωστή διαχείριση. Δε θα πρέπει να προσεγγίζουμε την αγορά με κανόνες του χθες ή με τυχοδιωκτικές πρακτικές όπως πολύ συχνά συμβαίνει. Για παράδειγμα, στην περίπτωση της Ελλάδας, είναι γνωστό ότι παρόλο τον εγχώριο πλούτο, την ευνοϊκότετη γεωγραφική θέση και τις ιδανικές καιρικές συνθήκες, είμαστε μία χώρα που κατά κύριο λόγο εισάγουμε προϊόντα και ενέργεια, δεν παράγουμε, δεν αξιοποιούμε στο μέγιστο βαθμό τον αέρα (αιολική ενέργεια), την ήλιο (ηλιακή ενέργεια) και δεν εξάγουμε, πέρα από ελάχιστα προϊόντα. Βάσει των στοιχείων αυτών, η Ελλάδα θα μπορούσε να καταπιαστεί με επιχειρηματικές ενέργειες, όπως οι ακόλουθες:

- Û Δραστηριοποίηση στη μεταποίηση και τυποποίηση προϊόντων,

- Û Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες συναφείς με τον τουρισμό (θρησκευτικός, ιστορικός, κτλ),

- Û Ναυτιλιακές Υπηρεσίες,

- Û Ερευνητικές, ακαδημαϊκές υπηρεσίες.

Τελικά, η υιοθέτηση ή η ανάπτυξη μίας καινοτομίας είναι το μέσο βάσει του οποίου επιτυγχάνονται τα απαραίτητα εξής επιχειρηματικά οφέλη [9]:

- Άμεση προσαρμοστικότητα στο μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον,
- Δυνατότητα αύξησης επιπέδου παραγωγικότητας,
- Βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών,
- Αύξηση της κερδοφορίας,
- Βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος ή υπηρεσίας,
- Αύξηση επιπέδου ικανοποίησης των πελατών,
- Διατήρηση ή διεύρυνση του μεριδίου αγοράς, αλλά και
- Δημιουργία νέων αγορών.

8. Βιβλιογραφία

- [1] «Οδηγός Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας», Ελληνική Δημοκρατία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- [2] «Οδηγός πραγματοποίησης εργασίας μαθήματος», Θεμιστοκλής Ν. Παναγιωτόπουλος, Εργαστήριο Τεχνολογίας Γνώσης, Τμήμα Πληροφορικής, Πανεπιστήμιο Πειραιά.
- [3] http://ec.europa.eu/youreurope/business/index_el.htm
- [4] Παπάζογλου Χρήστος, «Οι οικονομίες της Νοτιανατολικής Ευρώπης», Προβλήματα και Προοπτικές, 2005.
- [5] Βαΐτσος Κωστής, «Αρχές Αναπτυξιακής Οικονομικής», 2009.
- [6] Καλαϊτζιδάκης Παντελής, Καλυβίτης Σαράντης, «Οικονομική Μεγέθυνση» Θεωρία και Πολιτική, 2008.
- [7] Λάγος Δημήτρης Γ., «Θεωρίες Περιφερειακής Οικονομικής Ανάπτυξης», 2007.
- [8] KayJohn, «Η αλήθεια για τις αγορές», Γιατί λίγες χώρες είναι πλούσιες και πολλές παραμένουν φτωχές, 2007.
- [9] Εθνικό Παρατηρητήριο για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, «Καινοτόμος επιχειρηματικότητα», 2010.
- [10] <http://onstartups.com/>
- [11] [Ε. Αγγιλόπουλος](#), «Καινοτομία τι ακριβώς είναι», 2011.
- [12] [OECD Science, Technology and Industry Outlook 2010](#), © OECD 2010.
- [13] [OECD Science, Technology and Industry Outlook 2008](#), ISBN 978-92-64-04991-8 – © OECD 2008.
- [14] Εμμ. Κ. Κονδύλης, «Νέοι & Επιχειρηματικότητα», Πανεπιστήμιο Πειραιώς.
- [15] Σ. Μιχιώτης, Κ. Οικονόμου, «Η έννοια και η σημασία της επιχειρηματικότητας σήμερα», Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, 2006.

- [16] Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας, <http://www.wipo.int>
- [17] Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, <http://www.obι.gr/obi/>
- [18] European Patent Office, <http://www.epo.org/>
- [19] ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια, <http://el.wikipedia.org/wiki/>.
- [20] Ημερήσια Οικονομική Εφημερίδα, [express.gr](http://www.express.gr), 2010.
- [21] ΕΣΠΑ 2007-2013, Πρόγραμμα για την ανάπτυξη, Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.
- [22] Έρευνα και Καινοτομία, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, www.ekt.gr.
- [23] MakeInnovationWork, Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, CISCO, <http://www.miw.gr>.
- [24] <http://www.anko-eunet.gr/articles/el/News/readabout/i-epixeirimatikotita-stin-ellada-2011-2012-i-ekseliksi-ton-deikton-tis-epixeirimatikotitas-sti-diarkeia-tis-krisis>
- [25] Ελληνικός Κόμβος Πληροφόρησης για Έρευνα και Καινοτομία, CORDIS, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

9. Παράρτημα

9.1 Χρήσιμες Ιστοσελίδες

(πηγή: Εθνικό Παρατηρητήριο)

- Γενική Γραμματεία Εμπορίου: <http://www.gge.gr>
- Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας: <http://www.gsrt.gr/>
- ΕΔΑΠ ΕΤΕΠ-Κ ΑΕ.-Εταιρεία Διαχείρισης & Ανάπτυξης Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου Κρήτης Α.Ε.: <http://www.stepc.gr/>
- ΕΔΑΠ/ΤΠΘ Α.Ε.-Εταιρεία Διαχείρισης & Ανάπτυξης Τεχνολογικού Πάρκου Θεσσαλονίκης: <http://www.thestep.gr>
- Ένωση Ελληνικών Εταιρειών Επιχειρηματικών Κεφαλαίων (venture capital): <http://www.hvca.gr/cgi/article.cgi?s=18#>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή-ΜΜΕ και Καινοτομία: http://ec.europa.eu/enterprise/sme/innovation_el.htm
- Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας: <http://www.obi.gr/>
- Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (όχι δική του ιστοσελίδα): <http://www.culture.gr>
- Παρατηρητήριο Ποιότητας και Επιχειρηματικής Αρίστευσης: <http://www.quality-observatory.gr/>
- Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων: <http://www.tempme.gr>
- Υπουργείο Ανάπτυξης: <http://www.ypan.gr/>

- Ανώνυμη Εταιρεία Τεχνολογικής Ανάπτυξης Κεραμικών & Πυρίμαχων:
<http://www.cereco.gr/>
- Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών: <http://www.noa.gr/>
- Εθνικό Δίκτυο Έρευνας & Τεχνολογίας: <http://www.grnet.gr/>
- Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών: <http://www.eie.gr/>
- Εθνικό Κέντρο Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης (EKETA):
<http://www.certh.gr/>
- Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών Δημόκριτος:
<http://www.demokritos.gr/>
- Εθνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών: <http://www.ncmr.gr/>
- Ελληνικό Ινστιτούτο Pasteur: <http://www.pasteur.gr/>
- Ελληνικό Ινστιτούτο Συσκευασίας: <http://www.hepo.gr/EIS1.ASP>
- Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Κρήτης: <http://www.stepc.gr/>
- Εταιρεία Ανάπτυξης Θαλάσσιας Τεχνολογίας: <http://www.martedec.gr/>
- Εταιρεία Βιομηχανικής Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης Μετάλλων (EBETAM): <http://www.evetam.gr>
- Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας: <http://www.forth.gr/>
- Ινστιτούτο Βιομηχανικών Συστημάτων: <http://www.isi.gr/>
- Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου: <http://www.ilsp.gr/>
- Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας Κρήτης: <http://www.imbc.gr/>
- Ινστιτούτο Τεχνολογίας & Εφαρμογών Στερεών Καυσίμων: <http://www.lignite.gr/>
- Ινστιτούτο Τεχνολογιών & Ερευνών Βαθείας Θαλάσσης Νέστωρ:
<http://www.nestor.org.gr/>
- Ιχθυοκαλλιεργητικό Κέντρο Αχελώου Α.Ε.:
<http://users.otenet.gr/~ichthica/ichthicaeng.html>
- Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου: <http://www.step-epirus.gr/>
- Επιστημονικό Πάρκο Πάτρας: <http://www.psp.org.gr/>
- Τεχνολογικό Πάρκο Θεσσαλίας: <http://www.tepathe.gr/>
- Τεχνολογικό Πάρκο Θεσσαλονίκης: <http://www.thestep.gr>

Εικόνα 15: Οργανισμοί Έρευνας και Τεχνολογίας.

- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: <http://www.rc.auth.gr/services/>
- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης: <http://liaison.xan.duth.gr/>
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών:
<http://www.liaisonoffice.uoa.gr/>
- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο-Επιτροπή Διαχείρισης Ειδικού Λογαριασμού:
<http://www.ntua.gr/liaison/>
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών: <http://www.liaison.aueb.gr/>
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας: <http://ee.uth.gr/liaison/>
- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων: <http://www.uoi.gr/linking.html>
- Πανεπιστήμιο Κρήτης: <http://www.broker.uoc.gr>
- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας: <http://www.uom.gr/liaisoneng/index.html>

Εικόνα 16: Γραφεία Διαμεσολάβησης Πανεπιστημίων.

- CORDIS-Κόμβος Πληροφόρησης για Ε&Τ: <http://www.cordis.lu/greece/>
- Δίκτυο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών:
<http://leykada.physics.auth.gr/eindex.htm>
- Δίκτυο ΠΡΑΞΗ: <http://www.help-forward.gr/>
- Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης: <http://www.ekt.gr/>
- Ελληνικό Κέντρο Αναδιανομής Καινοτομίας: <http://www.hirc.gr/>
- Ελληνικός Οργανισμός Μικρών-Μεσαίων Επιχειρήσεων & Χειροτεχνίας:
<http://www.eommex.gr/>
- Εθνικό Παρατηρητήριο για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις:
<http://observatory.eommex.gr>

Εικόνα 17: Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφόρησης/ Κέντρα αναδιανομής Πληροφορίας.

- APEC-IPEG Εικονική Βιβλιοθήκη:
<http://www.apecipeg.org/library/resources/biotech.asp>
- CPEI-University of Cambridge: <http://www-innovation.jbs.cam.ac.uk/>
- ISIS Innovation-Technology transfer from the University of Oxford:
<http://www.isis-innovation.com/researchers/patents-1.html>
- Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας Ηνωμένου Βασιλείου:
<http://www.patent.gov.uk/patent/reference/formalities/>
- Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας Καναδά:
http://strategis.ic.gc.ca/sc_mrksv/cipo/patents/mopop/mopop_dnlld-e.html
- Δικτυακή θύρα με πολλές πληροφορίες σχετικά με την Διανοπτική Ιδιοκτησία (Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, Πνευματικά Δικαιώματα, Εμπορικά Σήματα) καθώς και άλλες χρήσιμες διευθύνσεις: <http://inventors.about.com/>
- Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας:
<http://www.european-patent-office.org>
- Εφημερίδα Διανοπτικού Κεφαλαίου (Με εγγραφή):
<http://hermia.emeraldinsight.com/vl=652211/cl=27/nw=1/rpsv/jic.htm>
- Ινστιτούτο Δικαιούχων Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Εφευρετών:
<http://www.invent.org.uk/>
- Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοπτικής Ιδιοκτησίας: <http://www.wipo.int>
- Βρετανική Βιβλιοθήκη-Υπηρεσία πληροφόρησης σε θέματα Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας: <http://www.bl.uk/services/information/patents.html>

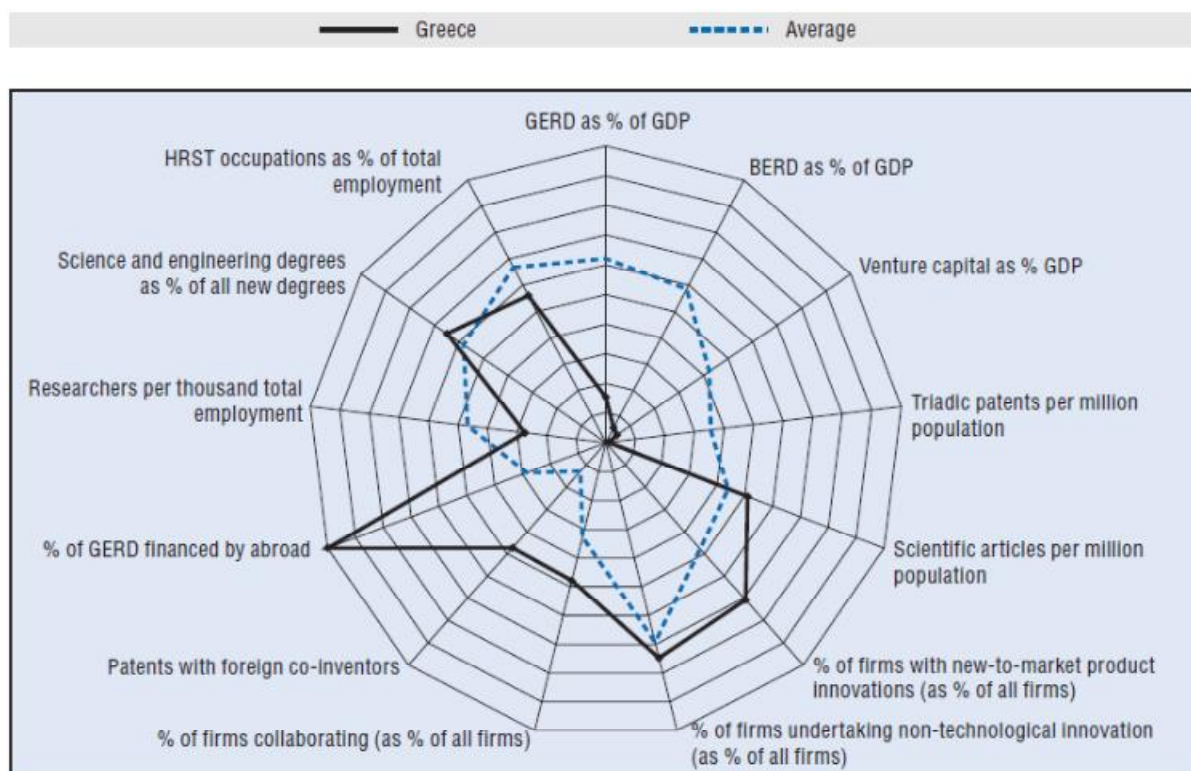
Εικόνα 18: Διεθνείς ιστοσελίδες.

<http://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/eoinnovation/el.pdf>

9.2 Science&InnovationprofileofGreece

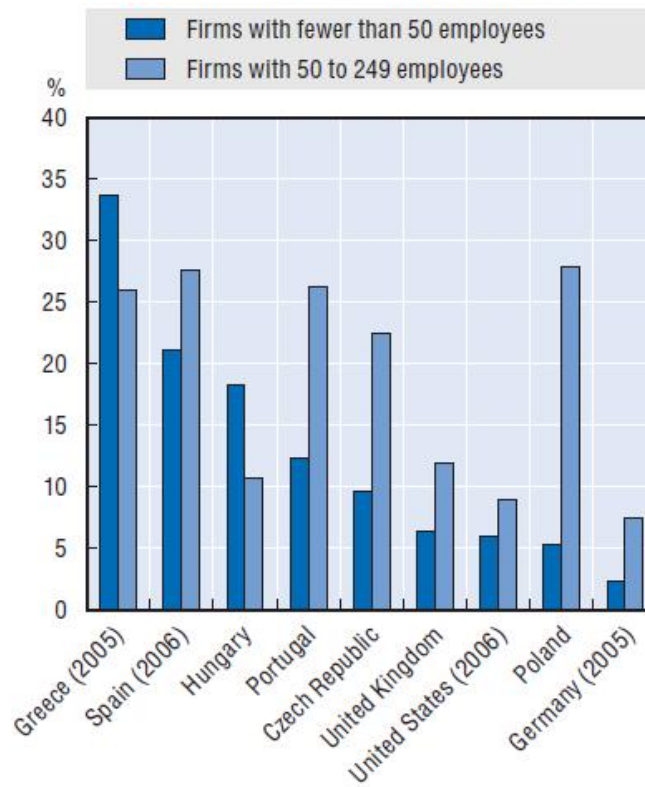
Παρακάτω, παρατίθενται τα βασικότερα διαγράμματα από τις δύο τελευταίες εκθέσεις του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης σχετικά με τους δείκτες καινοτομίας στην Ελλάδα ([12] και [13])

(Πηγή: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης - ΟΟΣΑ)

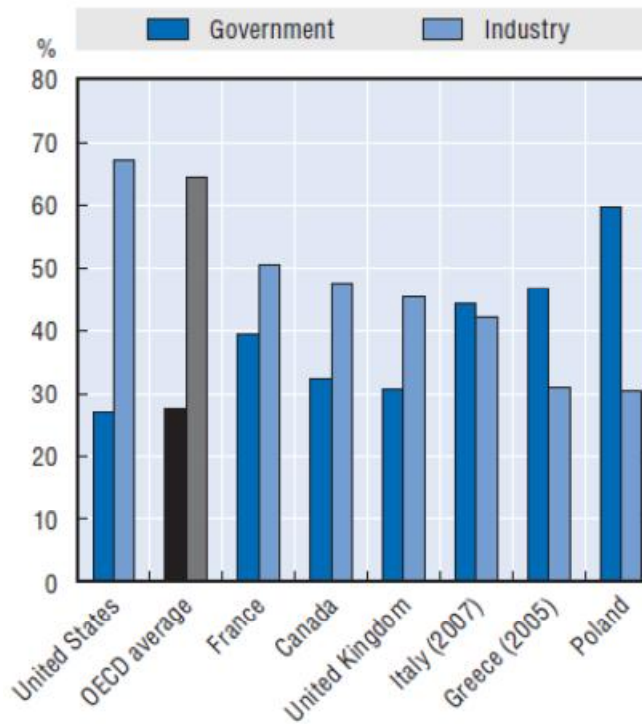
Εικόνα 19: Στοιχεία για το 2010.

As a percentage of total business R&D, 2007

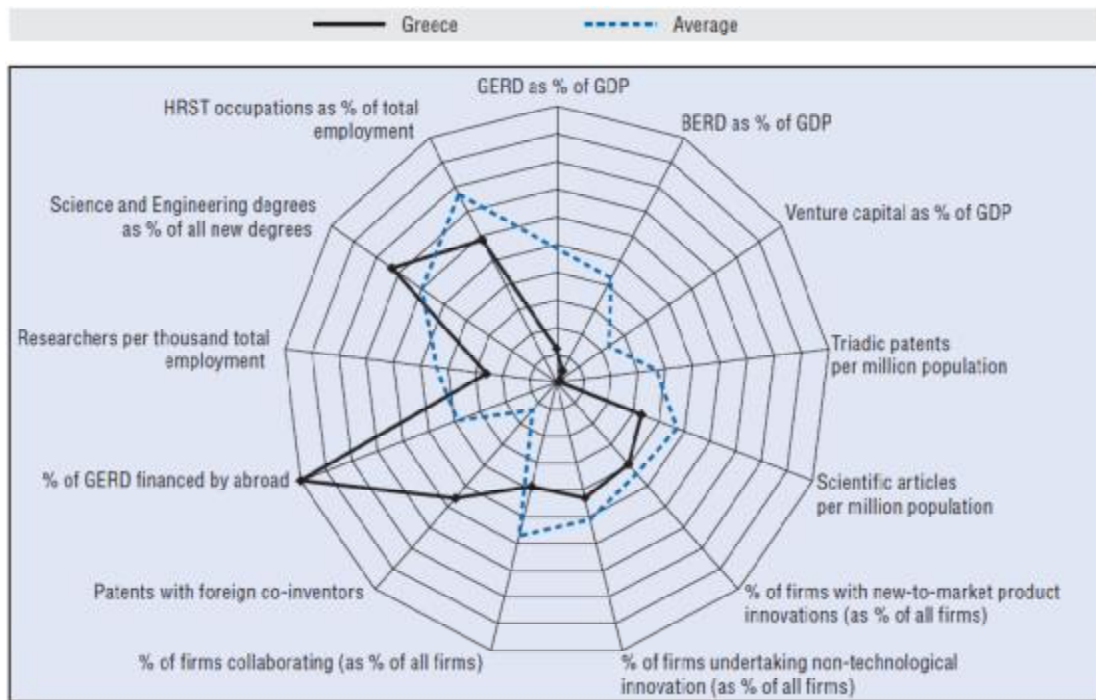

Εικόνα20: Share of business R&D, by firm size.

Percentage share of total GERD, 2008

Εικόνα21: Gross expenditure on R&D by source of financing.

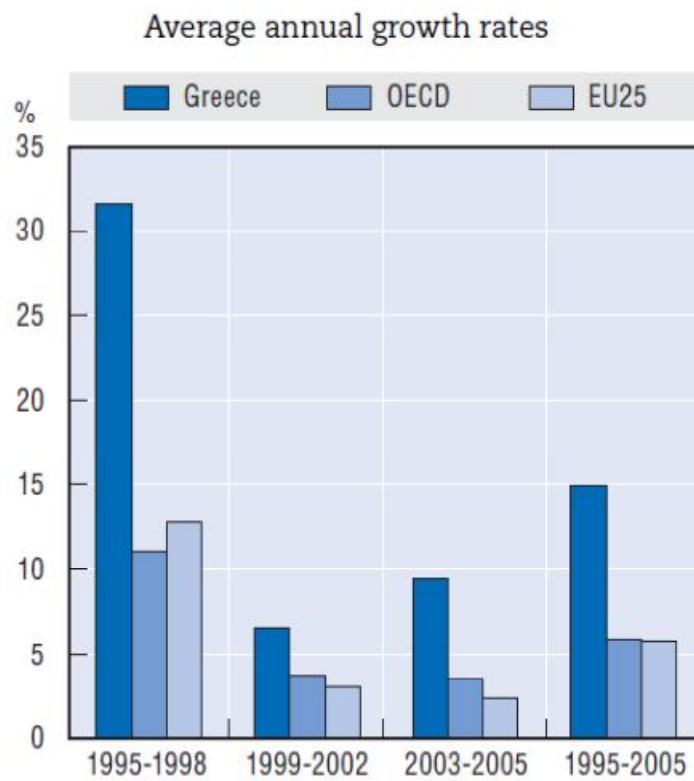

Εικόνα 22: Στοιχεία για το 2008.

As a percentage of all firms

	Innovative activity	Technology innovation
Total	35.8	35.1
Small (10-49 staff)	33.9	33.1
Medium (50-249 staff)	43.1	43.1
Large (250+ staff)	66.6	66.6
Industry	35.1	34.3
Services	36.7	36.2

Εικόνα23: Enterprises with innovation activity, by size and sector, 2002-04.

Εικόνα24: Patent applications to the European Patent Office, 1995-2005.

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.)

(αγγλικά: *Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD,*)

9.3 Πνευματική Ιδιοκτησία – Νομικά Κείμενα

Παρακάτω, παρατίθενται τα νομικά κείμενα και η νομολογία που σχετίζεται με ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

(Πηγή: <http://www.go-online.gr/index.html>)

Νόμος 2121.1993

Νόμος 2121.1993 : Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα.

N. 3057/2002

Νόμος 3057/2002 - Εναρμόνιση του νόμου 2121/1993 με την Οδηγία 2001/29/ΕΚ.

N. 3183/2003

Νόμος 3183/2003 - Κύρωση της Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα.

N. 3184/2003

Νόμος 3184/2003 - Κύρωση της Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την πνευματική ιδιοκτησία.

Απόφαση 1404/2002 του Συμβουλίου Επικρατείας Τμήμα Δ'

Οι λειτουργούντες μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2644/1998 τηλεοπτικοί σταθμοί περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας και εφόσον έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα αίτηση για χορήγηση άδεια λειτουργίας, θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες.

Υ.Α. 2170/2003

Υπουργική απόφαση 2170/2003 - Χορήγηση έγκρισης λειτουργίας Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης με την επωνυμία "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ - Η ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ".

Κανονισμός (ΕΚ)1383/2003

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1383/2003 για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών έναντι εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001 για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας

Οδηγία 93/98/ΕΟΚ του Συμβουλίου

Οδηγία 93/98/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Οκτωβρίου 1993 περί εναρμόνισης της διάρκειας προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενών δικαιωμάτων

Εικόνα 25: Νομοθεσία Πνευματικής ιδιοκτησίας.

Απόφαση 245/III.2003 της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Η από 2.12.1996 καταγγελία, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ.1 του Ν. 703/77 όπως ισχύει, των μουσικοσυνθετών Σταύρου Ξαρχάκου, Νίκου Κυπουργού, Παναγιώτη Καλαντζόπουλου, Θάνου Μικρούτσικου, Νικολάου Μαμαγκάκη, Γιώργου Κουμεντάκη και του σωματείου με την επωνυμία "ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ" κατά της "ΑΕΠΙ Ελληνικής Εταιρείας Προς Προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας Α.Ε.

Απόφαση 687/2003 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων

Είσπραξη δικαιωμάτων πνευματικών δημιουργών από οργανισμό συλλογικής διαχείρισης. Υποχρεωτική η σύναψη της σύμβασης για αμφότερα τα μέρη.

Εικόνα 26: Νομολογία Πνευματικής ιδιοκτησίας.